

ASKEL

HYVÄÄN LIIKKUMISEEN

- Liikkumisen ohjauksen kehittäminen Hyvinkäällä
Koontimuistio 23.6.2011

ASKEL HYVÄÄN LIIKKUMISEEN

- LIIKKUMISEN OHJAUKSEN KEHITTÄMINEN HYVINKÄÄLLÄ

SISÄLTÖ

JOHDANTO

- A. TOIMENPITEIDEN KUVAUS JA KOKEMUKSIA
- B. TOIMENPIDEOHJELMA VUOSILLE 2011–2012
- C. LIIKKUMISEN JA LIIKKUMISEN OHJAUKSEN NYKYTILA HYVINKÄÄLLÄ

LIITTEET

1. Hyvinkääläisten matkat, tilastotietoa hyvinkääläisten liikkumisesta, Helsingin seudun laaja liikennetutkimus, matkapäiväkirjatutkimus 2007–2008

JOHDANTO

Hyvinkään keskustaajaman liikennejärjestelmäsuunnitelma valmistui vuoden 2010 lopussa. Suunnitelmassa liikennejärjestelmän kehittämisen tavoitteena on moottoriajoneuvoliikenteen tarpeen vähentäminen ja sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävä liikuminen edistäminen. Kävelyn ja pyöräilyn osalta keskeisin tavoite on niiden kulkumuoto-osuuden kasvattaminen. Yksi liikennejärjestelmäsuunnitelmassa esitetyistä toimenpiteistä on liikunnan ohjauksen toiminnan käynnistäminen Hyvinkäällä.

Liikunnan ohjauksen toimenpiteiden tarkoituksena on kannustaa ihmisiä valitsemaan kestävä liikuntamuoto. Liikunta omin voimin vähentää hiilidioksidipäästöjä, energiankulutusta, liikenteen melu- ja pölyhaittoja ja liikenteen sujuvuusongelmia ja parantaa terveyttä, hyvinvointia ja ympäristön viihtyisyyttä. Terveyden ja hyvinvoinnin parantuminen lisää sekä yksilöiden hyvinvointia että tuo säästöjä yhteiskunnalle.

Liikunnan ohjauksen toimenpiteet toteuttavat Hyvinkään kaupungin Energia ja ilmastostrategiaa 2009-2016. Strategian mukaan Hyvinkään kaupunki edistää ja parantaa kevyen liikenteen käytämisen edellytyksiä ja opastaa yrityksiä energiatehokkuusasioissa (mm. liikenne). Vastaavasti Askel-hankkeen toimenpiteet toteuttavat käytännössä Hyvinkään kaupungin Tekniikan ja ympäristön strategian 2010-2017 tavoitteita.

Hyvinkäällä on käynnissä neljä kestävästä liikunnasta edistävää hanketta, joista ASKEL-hanke on yksi. Muut hankkeet ovat fyysisen pyöräily- ja kävely-ympäristön parantamiseen tähtäävä PYKÄLÄ-hanke, esteettömyyttä edistävä HELY-hanke ja paikallisliikenteen terminaalin kehittämiseen tähtäävä PAKETTI-hanke. Kaikki nämä hankkeet toteuttavat liikennejärjestelmäsuunnitelmassa asetettuja tavoitteita.

Hyvinkään Askel hyvään liikkumiseen -hanke on yksi kolmestatoista vuonna 2010 käynnistetystä Liikunnan ohjauksen ohjelman hankkeista. Liikunnan ohjauksen ohjelman rahoittajina ovat Liikenne- ja viestintäministeriö ja Liikennevirasto. Askel-hanketta on rahoittanut lisäksi Hyvinkään kaupunki. Ohjelman koordinaattorina toimii Motiva Oy.

Askel hyvään liikkumiseen -hankkeen tavoitteena oli vakiinnuttaa liikunnan ohjauksen toimenpiteet Hyvinkään kaupungin toiminnassa. Hankkeen aikana perustettiin liikunnan ohjauksen työryhmä sekä toteutettiin ja jaettiin markkinointipaketit uusille kaupunkilaisille, uusille työntekijöille ja työnantajille. Lisäksi tehtiin yritysvierailuja, avattiin Hyvinkään liikunnan ohjauksen internet-sivut ja organisoitiin liikunnan ohjaus -aiheinen juttusarja paikalliseen Aamuposti-lehteen. Toimenpiteiden tarkoituksena oli kannustaa ihmisiä valitsemaan kestävä liikuntamuoto.

Tähän koontiraporttiin on koottu hankkeen aikana tuotettu materiaali ja kuvattu hankkeen aikana tehdyt toimenpiteet ja kokemukset niistä. Muistio on jaettu kolmeen osaan:

- A. TOIMENPITEIDEN KUVAUS JA KOKEMUKSIA
- B. TOIMENPIDEOHJELMA VUOSILLE 2011–2012
- C. LIIKKUMISEN JA LIIKKUMISEN OHJAUKSEN NYKYTILA HYVINKÄÄLLÄ

Muistion liitteenä on Hyvinkääläisten liikunnasta kuvaavat kaaviot, jotka perustuvat vuosina 2007–2008 tehtyyn Helsingin seudun laajaan liikennetutkimukseen (matkapäiväkirjatutkimus).

Hanketta ohjaamaan koottiin työryhmä, joka kokoontui työn aikana viisi kertaa. Työryhmään kuuluivat seuraavat henkilöt:

Kimmo Kiuru, Hyvinkään kaupunki, liikennesuunnittelu, pj
Marjukka Välimaa, Hyvinkään kaupunki, liikennesuunnittelu
Heidi Antinsalo, Hyvinkään kaupunki, liikennesuunnittelu
Minna Kalmari, Hyvinkään kaupunki, liikuntapalvelut
Kari Vierimaa, Hyvinkään kaupunki, liikuntapalvelut
Markku Nieminen, Hyvinkään kaupunki, ympäristöpalvelut
Sari-Leena Humpi, Hyvinkään kaupunki, Viestintä
Tommi Halonen, Hyvinkään Pyöräilijät
Antero Naskila, Hyvinkään Latu
Eija Muotka, Kone Hissit Oy
Matti Koski, Poliisi
Johanna Taskinen / Sonja Heikkinen, Motiva
Leena Sirkjärvi, Liikenne- ja viestintäministeriö
Matti Holopainen, Liikennevirasto

Työryhmän sihteerinä ja toimenpiteiden toimeenpanijana toimi WSP Finland Oy. Konsultin projektipäällikkö oli DI Riikka Kallio ja projektisihteeriksi FM Paula Leppänen. Työhön osallistuivat lisäksi graafikko Riikka Airaksinen ja arkkitehtipöytäkirjantekijä Mikko Peltonen.

Hanke alkoi lokakuussa 2010 ja se päättyi kesäkuussa 2011.

A. TOIMENPITEIDEN KUVAUS JA KOKEMUKSIA

MARKKINOINTIMATERIAALIT

Vakiintuneiden liikkumistottumusten muuttaminen on haastavaa, minkä takia kampanjoinnissa haluttiin tarttua tilanteisiin, joissa liikkumistavat vasta hakevat muotoaan. Näitä hetkiä ovat mm. muuttaminen uuteen kaupunkiin ja työpaikan vaihtaminen. Hankkeessa tehdyt markkinointipaketit päätettiin suunnata

- uusille asukkaille,
- uusille työntekijöille ja
- työnantajille.

Kaikki markkinointipaketit sisälsivät hankkeessa laaditun Hyvinkään oman liikkumisen ohjaus - esitteen ja lisäksi kohderyhmästä riippuen muuta liikkumisvalintoihin liittyvää materiaalia. Aineistosta tuotettiin nelisivuiset A5-kokoiset värilliset esitteet. Niihin pyrittiin saamaan mahdollisimman paljon paikallisista olosuhteista kertovaa tietoa yleisen tiedon lisäksi. Vaikka esitteet on suunnattu uusille asukkaille ja uusille työntekijöille, sopivat ne sisältönsä puolesta jaettavaksi myös nykyisille kaupunkilaisille ja työntekijöille. Esitteet löytyvät Hyvinkään kaupungin liikkumisen ohjauksen nettisivuilta www.hyvinkaa.fi/liikkumisenohjaus.

Kuva 1. Hyvinkään liikkumisen ohjauksen esitteiden kannet.

Uusien asukkaiden tiedotuspaketti päätettiin jakaa Hyvinkään kaupungin ja Hyvinkään seurakunnan kaksi kertaa vuodessa järjestämän uusien asukkaiden infotilaisuuden kutsun yhteydessä. Hyvinkäälle muuttaa vuosittain noin 1200 uutta taloutta. Jakelukanavaksi valittiin tämä, koska näin materiaali saatiin uusiin talouksiin postitse kaksi kertaa vuodessa nykyisiä jakelukanavia hyödyntäen. Jakelukanavan huono puoli on se, että materiaalipaketti saapuu asukkaalle pahimmassa tapauksessa noin puoli vuotta muuton jälkeen, kun se olisi ihanteellista saada mahdollisimman pian. Useammin tapahtuva postitus on kuitenkin sekä henkilöresurssi- että kustannuskysymys. Asukkaille suunnattua esitettä jaettiin lisäksi Hyvinkään pyöräilijöiden kaupungin toisluokkalaisille järjestämän fillarinappulakoulun osallistujille sekä pyöräilyviikkojen tapahtumissa.

Uusien asukkaiden materiaalipakettiin kuului esitteen lisäksi:

- Hyvinkään pyöräilykartta
- 2 ilmaista bussilippua Hyvinkään paikallisliikenteeseen
- Viisaita valintoja liikkumiseen -esite (Motiva)

Tarkoituksena oli saada lähetykseen mukaan myös paikallisliikenteen aikataulujuliste tai -kirja, mutta niitä ei kuluvan vuoden painoksesta enää riittänyt. Seuraavina vuosina nämä on tarkoitus saada mukaan.

Uusien työntekijöiden esitettä jaettiin yrityskäynneillä ja se liitettiin osaksi Hyvinkää viestinnän jakaman uusien työntekijöiden tervetuloa -paketin materiaalia. Pakettiin lisättiin myös Viisaita valintoja liikkumiseen -esite. Uusien työntekijöiden paketti on Hyvinkään kaupungin viestinnän palvelu hyvinkääläisille yrityksille: yritykset voivat viestinnästä tilata itselleen paketin uusia työntekijöitään varten. Paketti sisältää perustietoa Hyvinkästä.

Työnantajien esitettä jaettiin hankkeen aikana tehdyillä yrityskäynneillä ja lisäksi se postitettiin kaikille hyvinkääläisille yli 10 työntekijän yrityksille (212 kpl). Postilähetykseen liitettiin esitteen lisäksi saatekirje ja *Viisaita valintoja liikkumiseen* -esite. Yrityskäynneillä jaettiin työnantajien esitettä, työntekijöiden esitettä, *Viisaita valintoja liikkumiseen* -esitettä, Hyvinkään pyöräilykarttoja sekä *Liikkumisen ohjaus – valintoja liikkumiskäyttäytymiseen* -opas (Motiva).

Esitteitä painettiin seuraavasti:

- asukkaat 3 100 kpl (uudet asukkaat vuonna 2011 noin 1200, fillarinappulakoulu noin 600, pyöräilyviikkojen tapahtumat), hinta noin 600 € (sis. alv)
- työnantajat 500 kpl (postitus noin 200, yrityskäynnit noin 100), hinta noin 450 € (sis. alv)
- työntekijät 2 500 kpl (yrityskäynnit noin 300, uusien työntekijöiden tervetuloa -paketti), hinta noin 550 € (sis. alv)

Asukkaiden markkinointipaketin kokonaishinta / asukas oli kaupungille 1,55 euroa. Mukaan on laskettu esitteen, pyöräilykartan ja postikulujen hinnat.

HYVINKÄÄN LIIKKUMISEN OHJAUKSEN INTERNET-SIVUT

Esitteiden tueksi ja laajemman materiaalin tarjoamiseksi päätettiin perustaa Hyvinkään liikkumisen ohjauksen internet-sivut. Sivut löytyvät osoitteesta www.hyvinkaa.fi/liikkumisenohjaus. Sivuille on koottu hankkeen aikana tuotettu materiaali sekä lisätty linkit tärkeimpiin liikkumisen ohjauksen sivustoihin. Sivut on mainittu lisätiedon lähteenä Hyvinkään liikkumisen ohjauksen esitteissä.

YRITYSVIERAILUT

Työnantajalla on hyvät mahdollisuudet vaikuttaa työntekijöiden liikkumistottumuksiin ja kulkumuodon valintaan. Viisaan liikkumisen edistämisen keinoja on monia tiedottamisesta ja kannustamisesta aina fyysisten olosuhteiden parantamiseen.

Työnantajien tietoisuuden parantamiseksi päätettiin tehdä yritysvierailut Hyvinkään 11 suurimman työnantajan luokse tarkoituksena kertoa ja keskustella liikkumisen ohjauksesta ja sen keinoista.

Kaikkiaan seitsemän työntajaa oli halukas järjestämään keskustelutilaisuuden liikkumisen hallinnasta. Yritysvierailut tehtiin seuraaviin yrityksiin:

- Elektroskandia
- Hyria (ammattikorkeakoulu)
- Hyvinkään sairaala
- Kone
- Kone Cranes
- Kirjavälitys
- Laurea (ammattikorkeakoulu)
- VR konepaja

Lisäksi Hyvinkään kaupungin johdolle pidettiin oma tilaisuutensa.

Tapaamiseen osallistui edustaja Hyvinkään kaupungin liikennesuunnittelusta ja konsultin edustaja. Yrityksistä paikalle oli pyydetty yrityksestä riippuen toimitusjohtaja, henkilöstöpäällikkö, kiinteistöistä vastaava, laatupäällikkö ja työterveysvastaava. Osassa yrityksistä oli paikalla myös työturvallisuusvastaava. Toisessa oppilaitoksessa oli tapaamisessa mukana myös oppilaskunnan edustaja, mikä osoittautui keskustelun ja tiedottamisen kannalta hyväksi menettelyksi.

Tilaisuuden kesto oli tunnista puoleentoista. Aluksi kaupungin edustaja kertoi Askel-hankkeesta, minkä jälkeen konsultti kertoi liikkumisen ohjauksen keinoista ja mahdollisuuksista työnantajille samalla yrityksen käytännöistä kysellen ja keskustellen. Usein yrityksen edustajat ideoivat keskustelun kuluessa heille sopivia toimenpiteitä. Yrityksestä pyydettiin liikkumisen ohjauksen yhdyshenkilön yhteystiedot, jotta heihin voidaan olla yhteydessä. Heille luvattiin lähettää lisää tietoa ja kutsua suunnitteilla olevaan yritysten yhteiseen tapaamiseen noin vuoden päästä. Yritysvierailuilla esitetty kalvosarja löytyy Hyvinkään liikkumisen ohjauksen internet-sivuilta.

Vastaanotto yrityksissä oli myönteinen ja paikoin myös innostunut. Yritysten tilanne liikkumisen ohjauksen toimenpiteiden toteutuksen osalta vaihteli suuresti: osalla yrityksistä liikkumisen ohjaus oli jo tietoisesti osana toimintaa, osalla oli tehty satunnaisia liikkumisen ohjauksen toimenpiteitä ilman varsinaista pitkäjänteistä suunnitelmaa ja tavoitteita.

Useimmin toteutettuja toimenpiteitä oli pyöräparkkien ja suihkutilojen rakentaminen ja kunnostaminen. Erilaisia liikkumiseen ja liikuntaan kannustavia kilpailuja ja kampanjoita oli järjestetty lähes kaikilla työpaikoilla. Työn organisoinnilla, kuten joustavalla työajalla ja etäneuvottelulaitteiden käytöllä, oli monissa yrityksissä haluttu vähentää matkustamisen tarvetta ja helpottaa liikkumista. Muita harvemmin käytössä olleita toimenpiteitä olivat taloudellisen ajotavan koulutus työsuhteauton haltijoille, liityntäkuljetukset työpaikalle, yrityksen yhteiset autot työasiamatkoihin, maksullinen henkilökunnan pysäköinti ja joukkoliikennettä sekä yhteisiä autoja suosivat matkustusohjeet.

Tilaisuuksissa käydyn keskustelun aikana yritysten edustajat ideoivat heille sopivien liikkumisen ohjauksen toimenpiteiden toteuttamista. Kaikissa yrityksissä havaittiin, että yrityksen sisäinen tiedottaminen tarjolla olevista vaihtoehtoista oli puutteellista. Tiedottamisella ja kannustamisella voisi olla merkittävä vaikutus liikkumistottumuksiin. Yhdessä yrityksessä päätettiin, että yksi työntekijä kokeilee työasiamatkojen hoitamista Hyvinkäällä pyörällä viikon ajan ja kirjoittaa kokemuksestaan blogia työpaikan intranettiin.

Monissa yrityksissä oltiin innostuneita myös erilaisten kampanjoiden ja kilpailujen järjestämisestä ja niihin liittyvien kannustavien lahjojen, kuten pyöräilykypärien, heijastinliivien, askelmittareiden tai verryttelyasujen, jakamisesta. Muita kiinnostusta herättäneitä asioita olivat taloudellisen ajo-

tavan koulutus, yhteistyö liikennöitsijän kanssa kuljetusten järjestämiseksi, pyörähuollon järjestäminen työmatkapyöräilijöille, työsuhdelipun tarjoaminen ja työsuhte-/työasiapolkupyörät. Useimmissa yrityksissä luvattiin jatkossa edistää liikkumisen ohjauksen asiaa ja ottaa aihe esille johdon kanssa tai ympäristö- ja laatuasioita käsittelevässä työryhmässä.

Oppilaitoksissa vierailujen yhteydessä sovittiin alustavasti yhteistyöstä oppilaitosten ja yritysten kesken. Monissa yrityksissä on halua toteuttaa selvityksiä työntekijöiden liikkumisesta, mutta ongelmana on ollut henkilöressurssien puute. Oppilaitokset taas mielellään teettävät oppilastöinä tehtäviä, jotka vastaavat todellista tarvetta yrityksissä. Oppilaitoksissa tuli useita erilaisia ideoita siitä, miten liikkumisen ohjauksen aiheita voi liittää erilaisiin harjoitustöihin ja opinnäytetöihin.

Tapaamisessa yritysten edustajilla oli mahdollisuus antaa liikennesuunnittelijoille palautetta kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen olosuhteista Hyvinkäällä. Keskusteluista saatiin arvokasta tietoa mahdollisten toimenpiteiden suunnitteluun ja kestävän liikkumisen edellytysten parantamiseen kaupungissa.

AAMUPOSTIN JUTTUSARJA

Tietoa tehdyistä esitteistä ja toukokuussa järjestettävistä pyöräilyviikoista haluttiin jakaa uusia asukkaita laajemmalla foorumilla. Tämän mahdollisti Aamuposti-lehteen saatu juttusarja liikkumisen ohjauksesta ja pyöräilystä. Aamuposti on seitsemän kertaa viikossa Hyvinkään, Hausjärven, Lopen, Riihimäen ja osin myös Tuusulan alueella ilmestyvä paikallislehti.

Aamupostissa julkaistiin artikkelit liikkumisen ohjauksesta ja pyöräilyviikkojen tapahtumista sekä esiteltiin 12 eripituista ja eritasoista Hyvinkään ympäristössä kiertävää pyöräreittiä.

B. TOIMENPIDEOHJELMA VUOSILLE 2011–2012

LIKKUMISEN OHJAUS HYVINKÄÄLLÄ

Liikkumisen ohjauksen toimenpiteet toteuttavat Hyvinkään Energia ja ilmastostrategiaa 2009–2016. Strategian mukaan Hyvinkään kaupunki edistää ja parantaa kevyen liikenteen käyttämisen edellytyksiä ja opastaa yrityksiä energiatehokkuusasioissa (mm. liikenne). Vastaavasti Askel-hankkeen toimenpiteet toteuttavat käytännössä Hyvinkään kaupungin Tekniikan ja ympäristön strategian 2010–2017 tavoitteita. Strategiassa tärkeiksi asioiksi on nostettu mm. energian säästäminen ja energiatehokkuuden parantaminen, yhdyskuntarakenteen eheyden säilyttäminen, liikenteen lisääntymisen hallinta sekä joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen edellytysten parantaminen.

Konkreettisenä toimenpiteenä strategioiden toteuttamisessa on Hyvinkään keskustaajaman liikennejärjestelmäsuunnitelma, joka valmistui vuoden 2010 lopussa. Suunnitelmassa liikennejärjestelmän kehittämisen tavoitteena on moottoriajoneuvoliikenteen tarpeen vähentäminen ja sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävä liikuminen edistäminen. Kävelyn ja pyöräilyn osalta keskeisin tavoite on niiden kulkumuoto-osuuden kasvattaminen. Yksi liikennejärjestelmäsuunnitelmassa esitetyistä toimenpiteistä on liikkumisen ohjauksen toiminnan käynnistäminen Hyvinkäällä.

Hyvinkäällä on käynnissä neljä kestävästä liikkumista edistävästä hankkeesta, joista ASKEL-hanke on yksi. Muut hankkeet ovat fyysisen pyöräily- ja kävely-ympäristön parantamiseen tähtäävä PYKÄLÄ-hanke, esteettömyyttä edistävä HELY-hanke ja paikallisliikenteen terminaalin kehittämiseen tähtäävä PAKETTI-hanke. Kaikki nämä hankkeet toteuttavat liikennejärjestelmäsuunnitelmassa asetettuja tavoitteita. Liikkumista ja liikenneturvallisuutta käsitellään lisäksi 24 turvallista tuntia Hyvinkäällä -hankkeessa, jonka tavoitteena on positiivisen turvallisuusajattelun ja ennaltaehkäisevän turvallisuustyön edistäminen.

Hyvinkäällä on tehty monia liikkumisen ohjauksen toimenpiteitä jo ennen ASKEL-hanketta, mutta niitä ei ole tehty koordinoitusti eikä pitkäjänteisesti. Muistion osassa Liikkumisen ja liikkumisen ohjauksen nykytila Hyvinkäällä kuvataan aiemmin tehtyjä toimenpiteitä. Toimenpiteitä on ollut toteuttamassa useita tahoja, eikä päävastuuta liikkumisen ohjauksesta ole aiemmin osoitettu kenellekään. ASKEL-hankkeen alussa Hyvinkäälle perustettiin hankkeen ohjausryhmä, joka koottiin laajentamalla vuosittaiset pyöräilyviikot järjestänyttä ryhmää. Jatkossa tämä ryhmä tulee toimimaan liikkumisen ohjauksella koordinoivana ja toimeenpanevana työryhmänä.

PITKÄN TÄHTÄIMEN TAVOITE 2020

Työryhmä on asettanut liikkumisen ohjaukselle eri toimijakentät kattavan pitkän tähtäimen tavoitteen. Pitkän tähtäimen tavoite ohjaa työryhmää vuosittaisen toimintasuunnitelman laadinnassa ja linjaa kaupungin tahtotilan liikkumisen ohjauksen kehittämisessä.

Tavoitteet vuodelle 2020:

Liikkumisen ohjaus on luonnollinen osa kaupungin eri hallintokuntien toimintaa ja se nähdään merkittävänä keinona liikkumismuodon valintaan vaikuttamisessa. Liikkumisen ohjauksen työryhmällä on vakiintunut asema kaupungin hallinnossa ja työryhmän toiminnan edellytykset on turvattu. Liikkumisen ohjaus ja liikkumisen ohjauksen keinot on mainittu kaupungin strategioissa ja ohjelmissa yhtenä kestävä liikenteen edistämisen toimenpiteenä. Tärkeitä strategioita ovat ainakin Energia- ja ilmastostrategia sekä Tekniikan ja ympäristön strategia.

Kestävän liikenteen tiedotus on yhdistetty luottamusmiesten, henkilöstön ja asukkaiden koulutukseen, tiedotukseen ja osallistumismenettelyihin. Tiedotuksessa käytetään laajasti eri kanavia ja keinoja. Tämän lisäksi vuosittain järjestettävät kestävään liikkumiseen kannustavat kilpailut ja kampanjat ovat pysyvä käytäntö.

Ammatillisissa oppilaitoksissa kestävän liikkumisen edistäminen on osa uusien opiskelijoiden tervetuloa-ohjelmaa ja myös vanhoja opiskelijoita muistutetaan aiheesta vuosittain. Kestävän liikkumisen kannustamiseksi oppilaitoksissa järjestetään erilaisia kilpailuja ja kampanjoita. Oppilaitoksissa huolehditaan, että kävelyn ja pyöräilyn olosuhteet säilyvät hyvinä ja että joukkoliikenteen yhteyksistä tiedotetaan riittävästi.

Lasten ja nuorten koulumatkoja ohjataan koulujen kestävän liikkumisen ohjelmilla, kampanjoilla ja kilpailuilla. Vanhemmat ovat mukana toiminnassa ja lasten kyyditsemistä kouluun on rajoitettu sekä liikennejärjestelyin että valistuksen avulla. Koulujen ja oppilaitosten opetussuunnitelmien liikkensisällöt on tarkistettu vastaamaan kestävän liikkumisen tavoitteita.

Kestävän liikkumisen mahdollistavat olosuhteet työpaikoilla ovat hyvät ja liikkumisen ohjauksen keinot on otettu käyttöön suurimmilla työpaikoilla. Työnantajille järjestetään verkottumis- ja tiedotustilaisuuksia tiedon jakamiseksi ja kokemusten vaihtamiseksi. Suurimmilla työpaikoilla on tehty työpaikkakohtaisia liikkumissuunnitelmia. Keskustan liikkeet ovat mukana liikkumisen ohjauksessa kannustaen myös asiakkaitaan tulemaan kauppaan kestäväillä kulkumuodoilla.

Joukkoliikenteen käyttöä ja työsuhdematkalipun käyttöönottoa on edistetty luomalla toimivat käytännöt Hyvinkään paikallisliikenteen lipun ostamiseksi työsuhdematkalippuna (esimerkiksi työmatkasetelit). Paikallisliikenteen reitit ja aikataulut on saatu palvelemaan entistä paremmin työmatkaliikennettä liikennöitsijän ja yritysten yhteistyönä.

Käytettävissä on tietoa siitä, kuinka kävelyn ja pyöräilyn määrät ja kulkumuoto-osuus on kehittynyt. Tietojen avulla voidaan arvioida kuinka tuloksellista toiminta on ollut ja mahdollisesti myös kuinka ja mihin toimintaa pitää jatkossa kehittää. Toiminnasta saatu palaute on myös tärkeä indikaattori kuvaamaan asenteiden muutosta.

LIKKUMISEN OHJAUksen TYÖRYHMÄ

Hankkeen tavoitteena on, että liikkumisen ohjaus -työ Hyvinkäällä jatkuu myös Askel-hankkeen päättymisen jälkeen. Tämän takia on ensiarvoisen tärkeää, että hanketta varten perustetun liikkumisen ohjauksen työryhmän toiminta jatkuu ja vakiintuu seuraavina vuosina. Se on päätetty pitää erillisenä ryhmänä, jonka päävastuuna ovat kestävien liikkumismuotojen edistäminen tiedotuksen ja markkinoinnin keinoin. Ryhmän tehtäviä ei katsottu tarkoituksenmukaiseksi yhdistää Hyvinkäällä toimivaan liikenneturvallisuustyöryhmään. Liikkumisen ohjauksen työryhmän vastuullisena kokoonkutsujana on Hyvinkään kaupungin liikennesuunnittelu.

Ryhmään on vuonna 2010–2011 kuulunut edustajat seuraavista tahoista:

- Hyvinkään kaupunki, liikennesuunnittelu
- Hyvinkään kaupunki, liikuntapalvelut
- Hyvinkään kaupunki, ympäristöpalvelut
- Hyvinkään kaupunki, viestintä
- Hyvinkään Pyöräilijät

- Hyvinkään Latu
- Kone Hissit Oy
- Poliisi
- Motiva
- liikenne- ja viestintäministeriö
- Liikennevirasto.

Liikkumisen ohjauksen ohjelman rahoituksen päätyttyä vuoden 2011 kesällä Motivan, liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenneviraston edustajat jäävät pois ryhmästä. Samoin ryhmästä jää pois ryhmän sihteerinä toiminut konsultti.

Ryhmään voitaisiin seuraavien vuosien painopisteestä riippuen pyytää mukaan edustajat myös seuraavilta tahoilta:

- kaavoitus
- opetustoimi
- tiemestari.

Liikkumisen ohjauksen työryhmän painoarvon ja päätäntävällän parantamiseksi olisi tärkeää, että ryhmä voitaisiin kaupungin sisällä nimittää virallisesti. Samalla ryhmälle tulisi osoittaa selkeä tehtävä ja budjetti tehtävän toteuttamiseksi.

Liikkumisen ohjauksen työryhmän tehtävät ovat:

- Vuosittaisten kampanjoiden organisointi
- Kävely-, pyöräily- ja joukkoliikenneaiheisen markkinointi- ja tiedotusmateriaalin ideointi ja toteutuksen organisointi
- Kävely- ja pyöräilyolosuhteiden ja -määrien kehittymisen seuraaminen ja niistä raportointi
- Kävely- ja pyöräilyolosuhteiden parannusehdotusten tekeminen ja olosuhteiden edistäminen muiden hankkeiden yhteydessä (edunvalvonta)
- Yhteydenpito LIVE-verkoston (Liikkumisen ohjauksen verkosto) ja Pyöräilykuntien verkoston ja osallistuminen verkostojen järjestämiin tapahtumiin
- Vuosittaisen toimintasuunnitelman laatiminen liikkumisen ohjauksen toimenpiteiden edistämiseksi
- Liikkumisen ohjaukselle asetettujen tavoitteiden toteutumisen ja tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuuden seuranta.

UOSITTAIN TOISTUVAT TOIMENPITEET

Vuosittain lähes samanlaisina toistuvat seuraavat toimenpiteet:

- Uusien kaupunkilaisten materiaalipaketin postitukset
- Pyöräilyviikkojen tapahtumien järjestelyt
- Autottoman päivän ja Liikkujan viikon tapahtumien järjestelyt
- Internet-sivujen päivitys ja kehittäminen.

Uusien asukkaiden materiaalipaketit on vuonna 2011 lähetetty kaksi kertaa vuodessa järjestettävään uusien asukkaiden infotilaisuuden kutsun yhteydessä. Lisäksi esitettä jaettiin fillarinappulakoulun yhteydessä. Jakelukanavat ja materiaalipaketin sisältö tulee tarkistaa vuosittain. Tavoitteena on, että jonakin vuonna uusien asukkaiden paketti voitaisiin jakaa jokaiseen talouteen.

Pyöräilyviikot, Autoton päivä ja Liikkujan viikko ovat vuosittain samaan aikaan toistuvia tapahtumia. Tapahtumien teema ja sisältö vaihtuvat vuosittain jonkin verran ja ne suunnitellaan aina vuosittain erikseen.

VUODEN 2011 SYKSYN TOIMENPITEET

Vuosittain toistuvien toimenpiteiden lisäksi vuoden 2011 syksyllä toteutetaan seuraavat liikkumisen ohjauksen toimenpiteet:

- Pyöräretki uusien hyvinkääläisten infotilaisuuden yhteydessä (samaan tapaan kuin nykyisin järjestettävä bussiajelu, bussiajelun lisäksi)
- Liikkujan viikko syyskuussa (16–22.9): ympäri-kampanja ja pyöräilyaiheinen näyttely kaupungintalolla
- Energiansäästöviikko lokakuussa (vko 41): näyttely kaupungintalolla
- Pykälä-hankkeesta saadun aineiston käsittely
- Laatuikäytävyyden edistäminen
- Asuntomessujen aikaisen kaupunkipyöräjärjestelyn suunnittelu.

Liikkujan viikon (16–22.9) yhteydessä toteutetaan markkinointikampanja ympärivuotisen pyöräilyn edistämiseksi. Idea markkinointikampanjaan on saatu Liikkujan viikon yhdyshenkilöiden tilaisuudesta (maaliskuu 2011). Kampanja sisältää julisteet bussipysäkeillä ja kaupunkitauluissa, internetsivut ja satulasuojusten jakamisen autottomana päivänä. Kampanjaan voidaan liittää myös turvallisuusaihetta jakamalla pinnaheijastimia. Kampanja saattaa toteutua myös muissa kunnissa, minkä takia hyvinkääläisten on suunnitteluvaiheessa hyvä olla yhteydessä Motivaan ja Pyöräilykuntien verkostoon.

Toinen liikkujan viikolle suunniteltu tapahtuma on pyöräilyaiheisen näyttelyn järjestäminen uudelle kaupungintalolle. Sama näyttely voisi myöhemmin kiertää myös sivukirjastoissa.

Eurooppalaisia pyöräilyn parhaita suunnittelukäytäntöjä Suomeen tuonut Pykälä-hanke päättyy vuonna 2011. Hyvinkää on hankkeessa mukana yhtenä suomalaisena vertailukaupunkina. Hankkeen lopputuloksena mukana oleville kunnille tehdään kehittämissuhteita pyöräilyn kulkumuo- to-osuuden lisäämiseksi. Näiden kehittämissuhteiden käsitteleminen ja toimeenpano on tärkeää. Sopiva foorumi tähän on liikkumisen ohjauksen työryhmä. Tämä työ voidaan aloittaa syksyllä 2011, mutta jatkuu myös vuoden 2012 aikana.

Pyöräilyn laatuikäytävä-ajattelu on ollut esillä kaupungissa jo muutaman vuoden, mutta konkreettisia toimenpiteitä sen edistämiseksi ei ole vielä tehty. Laatuikäytävä-ajattelu tulee olemaan myös yksi Pykälä-hankkeen esittämistä toimenpiteistä. Näiden suunnitelmien tarkentaminen ja priorisoiminen on siis luontevasti yksi loppuvuoden toimenpiteistä.

Hyvinkäällä on vuonna 2013 asuntomessut. Messujen yhteydessä olisi hyvä tarjota messuvieraille pyöriä matkaan asemalta messualueelle. Messujen jälkeen pyörät voisivat jäädä Hyvinkään kaupunkipyöräksi. Idean markkinoiminen sisäisesti ja asuntomessuorganisaatiolle tulee aloittaa jo syksyllä 2011. Toimenpiteet asian edistämiseksi jatkuvat myös vuonna 2012 ja 2013.

VUODEN 2012 TOIMENPITEET

Vuosittain toistuvien ja edelliseltä vuodelta jatkuvien toimenpiteiden lisäksi vuoden 2012 tärkeänä toimenpiteenä on palautteen kerääminen vuonna 2011 tehdyistä toimenpiteistä. Palautteen saaminen on tärkeää, jotta uusia toimenpiteitä osataan suunnata ja suunnitella mahdollisimman tehokkaasti. Toimenpiteiden vaikutusten arviointia varten tulisi tehdä seuraavat toimenpiteet:

- Palautteen hankkiminen lähetetyistä esitteistä: Osalle vastaanottajista (osoitteet tiedossa) lähetetään kysely, jossa tiedustellaan esitteen lukemista, sen aiheuttamia tunteita, kehittämisehdotuksia ja mahdollisia muutoksia liikkumistavoissa. Palautetta kysytään myös heti uusien hyvinkääläisten infotilaisuudessa, jonka kutsun mukana esite lähetettiin.
- Pyöräilijöiden määrän seuraamista varten hankintaan koneellinen pyöräilijöiden määrää laskeva laite. Käsineläskentöjen lisäksi yksi konepiste olisi tarpeellinen jatkuvan seurannan ja kausivaihteluiden selvittämisen takia.
- Kuntalaisille järjestettävään kyselyyn lisätään kysymys liikkumisesta ja liikkumisvalintojen tekemisestä. Uudella vakiokysymyksellä voidaan seurata kuntalaisten tietoisuutta asiasta.

Muina uusina toimenpiteinä vuonna 2012 toteutetaan:

- Palautejärjestelmän luominen kaupungin internetsivuille. Järjestelmää on toivottu jo pitkään. Sen tarkoituksena on antaa parempi kanava kuntalaisille kertoa palautetta kevyen liikenteen väylistä ja niiden kunnosta.
- Yritysten yhteyshenkilöiden tapaaminen keväällä 2012. Keväällä 2011 kierretyistä yrityksistä pyydettiin liikkumisen ohjauksen yhteyshenkilön yhteystiedot. Yritysten yhteyshenkilöille järjestetään yhteinen tapaaminen, jossa heillä on mahdollisuus kuulla muiden tekemistä toimenpiteitä ja vaihtaa ajatuksia keskenään.
- Koulujen ottaminen mukaan liikkumisen ohjaus -työhön. Puolimatkan koulu on mukana Liikkuva koulu -hankkeessa, joka on alkanut vuonna 2011. Pilottikoulun ja hankkeen muiden pilottikoulujen kokemuksia tulee jakaa ja levittää kaupungin muihin kouluihin. Toinen keino koulujen saamiseksi mukaan liikkumisen ohjaus -työhön on osallistuminen Nuorten Akatemian Liikkuva-hankkeeseen. Hankkeessa paikallisista opiskelijoista koulutetaan lähettiläitä, jotka vetävät luokkakohtaisesti liikenneaiheisen draamatyöpajan.

AJATUKSIA SEURAAVIEN VUOSIEN TOIMENPITEIKSI

Hankeryhmässä esitettiin tulevien vuosien toimenpiteiksi muun muassa:

- Aktiivisempi yhteydenpito työnantajiin ja työpaikkojen liikkumissuunnitelmien laadinta
- Vapaa-ajan kohteiden ja toimijoiden, kuten urheiluseurojen, saaminen mukaan liikkumisen ohjaukseen
- Pyöräpysäköintinormien sisällyttäminen kunnan rakentamisjärjestykseen ja kaavamääräyksiin
- Liikkumisen ohjauksen suunnittelu tapahtumajärjestäjien kanssa
- Liityntäliikenteeseen panostaminen -> pyöräpaikkojen parantaminen aseman ympäristössä ja keskustassa. Parantamisella vähennetään varkauksia ja ilkivaltaa. Kaupungilla voisi olla vakuutusyhtiön tms. ylläpitämiä aidattuja paikkoja, joihin voi jättää pyörän esimerkiksi panttia vastaan.
- Taittopyörien markkinointi
- Pyörien junassa kuljettamisen helpottaminen

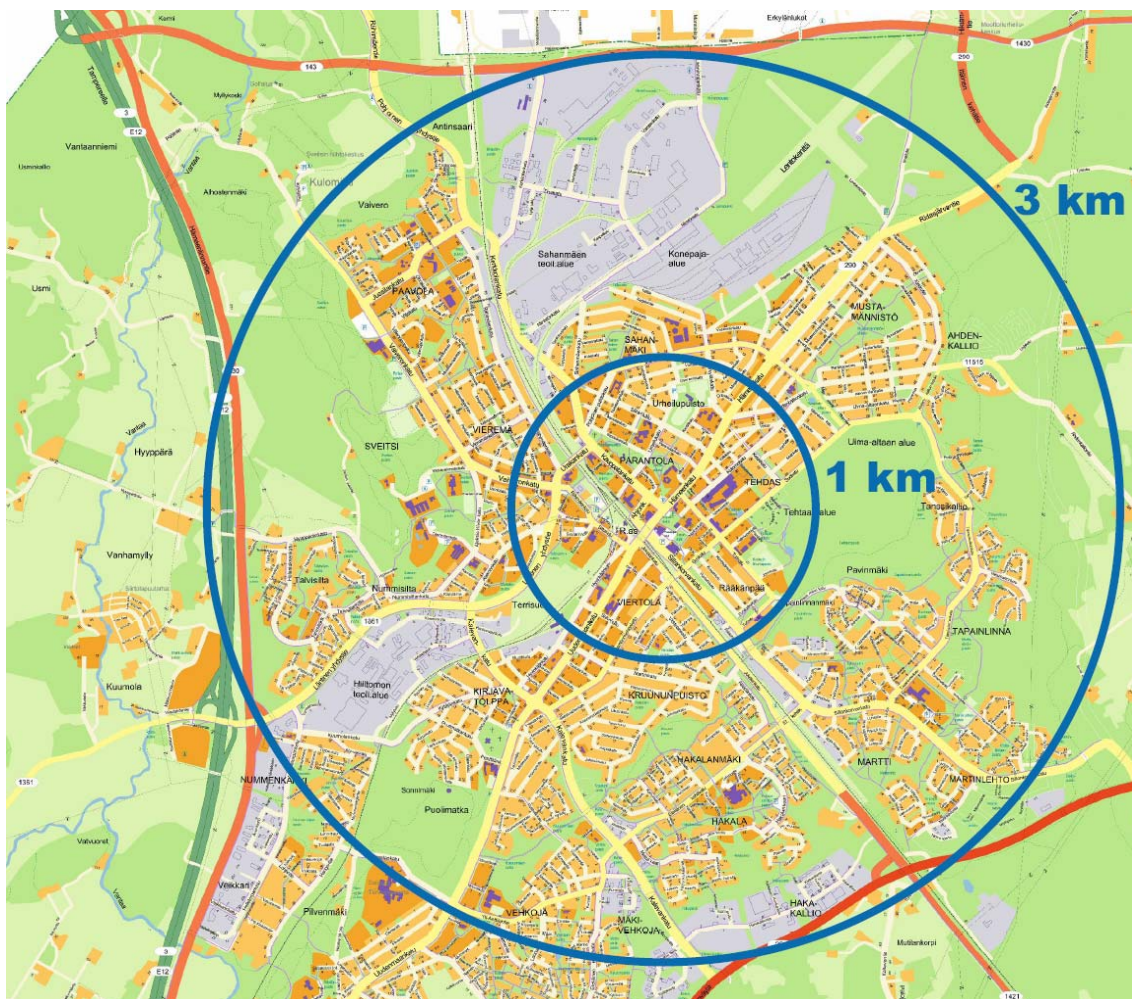
- Opasteiden lisääminen ja parantaminen.
- Tilaisuuudet, joissa ihminen voi itse kokeilla liikkumista eri kulkumuodolla kuin on tottunut. Esimerkiksi ilmaisia lippuja joukkoliikenteeseen; yhteiskäyttöauton, sähköpyörän tai taittopyörän kokeiluja. Tutkimusten mukaan aina osa näistä kokeilijoista jää pysyviksi käyttäjiksi.

C. LIIKKUMISEN JA LIIKKUMISEN OHJAUKSEN NYKYTILA HYVINKÄÄLLÄ

LIIKENNEVERKKO, MAANKÄYTTÖ JA JOUKKOLIIKENNE

Maankäyttö

Hyvinkään tiivis kaupunkirakenne ja suhteellisen tasainen maasto luovat hyvät edellytykset pyöräilylle ja kävelyille. Hyvinkään koko keskustaajama Hyvinkäänkylää lukuun ottamatta on alle kolmen kilometrin etäisyydellä keskustasta ja väestöstä tällä alueella asuu 80 %. Myös kävelyn edellytykset Hyvinkään keskustassa ovat hyvät, sillä kaikki tärkeimmät toiminnot sijaitsevat kävelyetäisyyden päässä toisistaan ja niihin on sujuvat kävely-yhteydet. Yhden kilometrin etäisyydellä keskustasta asuu noin 20 % Hyvinkään väestöstä.

Kuva 1. Etäisyyksiä Hyvinkään keskustaajamassa.

Keuyen liikenteen väylät

Keuyen liikenteen verkko kattaa koko kaupungin, joten pyörällä pääsee helposti paikasta toiseen. Puutteita on aivan keskustassa. Lisäksi joiltakin asuinalueilta osa yhteydestä keskustaan ja kouluille puuttuu.

Pääosa Hyvinkään pyöräteistä on 2,5-3,5 metriä leveitä yhdistettyjä jalankulku- ja pyöräteitä. Keskustaa lähestyttäessä väylät ovat paikoin leveämpiä ja pyöräily ja jalankulku on eroteltu toisistaan

pinnoitteilla. Pääreittien tärkeimmät ajoratojen ylityskohdat on toteutettu korotettuina suojateinä.

Useimmilla asuinalueiden kokoojakaduilla on jalkakäytävät tai pyörätiet. Kokoojakatujen poikkeileikkaukset ovat pääosin hyvin leveitä, mutta jalkakäytävän osuus kadusta on kapea. Vaikka alle 12-vuotiaat lapset saavat ajaa pyörällä jalkakäytävällä, eivät useimmat kokoojakatujen jalkakäytävät sovellu siihen kapeutensa takia. Myös lastenvaunujen ja kävelijän kohtaaminen tuottaa vaikeuksia. Tämän takia on tärkeää, että kaikilta asuinalueilta on jalankulku- ja pyörätieyhteys keskustaan ja lähipalveluihin.

Tonttikaduilla ei useimmiten ole jalkakäytäviä. Tonttikaduilla liikkuminen on kuitenkin suhteellisen helppoa ja turvallista, sillä liikennemäärät ovat pienet ja nopeudet alhaiset.

Kuva 2. Hyvinkäänkadun kevyen liikenteen väylä

Joukkoliikenne

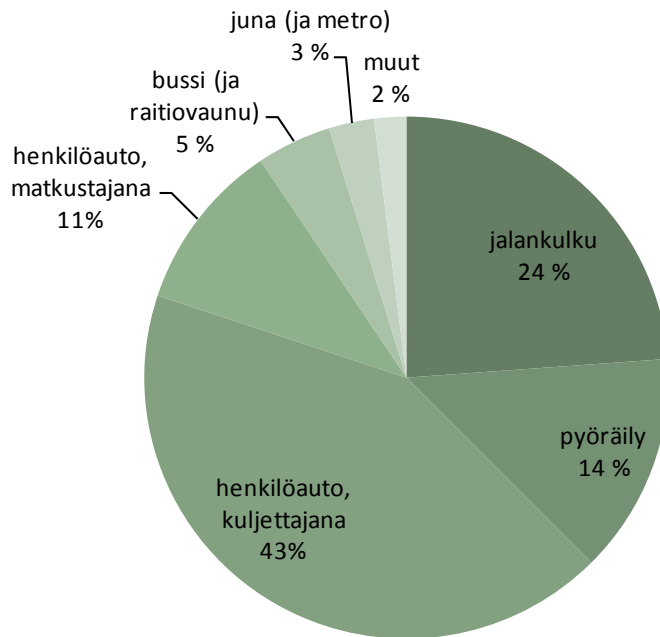
Hyvinkään joukkoliikennejärjestelmän linjasto koostuu busseilla ajettavasta paikallisliikenteestä, palvelulinjaliikenteestä, lähijunaliikenteestä sekä bussien vakiovuoro- ja pikavuoroliikenteestä. Hyvinkään paikallisliikenteen linjat ovat kaikki säteittäisiä linjoja, joilla toinen päätepusäkeistä on rautatieasemalla. Linjat ajetaan kuitenkin pääsääntöisesti heilurilinjoina. Linjat lähtevät päätepusäkiltään sillä linjatunnuksella, jonne ne jatkavat rautatieaseman jälkeen. Tavoitteena on, että kaikista suunnista on suora yhteys keskustaan Hämeenkadulle.

Linjoja liikennöidään arkisin noin klo 6-22. Laajin liikennöintiäika on linjoilla 1 Hyvinkäänkylään ja 6 Paavolaan. Muita linjoja liikennöidään jonkin verran lyhyemmällä liikennöintiajalla. Hiljaisempina aikoina linjat 4 ja 5 ajetaan yhdistettyinä ja lisäksi osaa linjoista ajetaan kahden tunnin välein. Reittipoikkeamien määrä on melko suuri, mikä heikentää järjestelmän selkeyttä. Reittipoikkeamat liittyvät kouluysteiksiin, hiljaisen ajan suppeampaan tarjontaan ja junaliikenteen vaihtoyhteyksien parantamiseen. Lähdöt ovat pääsääntöisesti 15 ja 45 yli tasatunnein, mutta junayhteyksien parantamiseksi selkeästä lähtöaikarakeksesta on osin poikettu ja lisäksi on ollut välttämätöntä muodostaa nopeampia kierrosaikoja reittipoikkeamilla.

LIKKUMINEN

Kulkumuotojakauma

Vuonna 2009 tehdyn Helsingin työssäkäyntialueen laajan liikennetutkimuksen mukaan hyvinkääläisten matkoista noin 54 % tehdään henkilöautolla, 8 % joukkoliikenteellä, 14 % pyörällä ja 24 % kävellen (kuva 3).

Lähde: WSP Finland Oy, Helsingin seudun laaja liikennetutkimus, matkapäiväkirjatutkimus 2007-2008 /Pastinen 10.11.2010

Kuva 3. Hyvinkään kulkumuotojakauma.

Vastaavat luvut pääkaupunkiseudun kehyskunnista ja koko maasta on esitetty alla olevassa taulukossa.

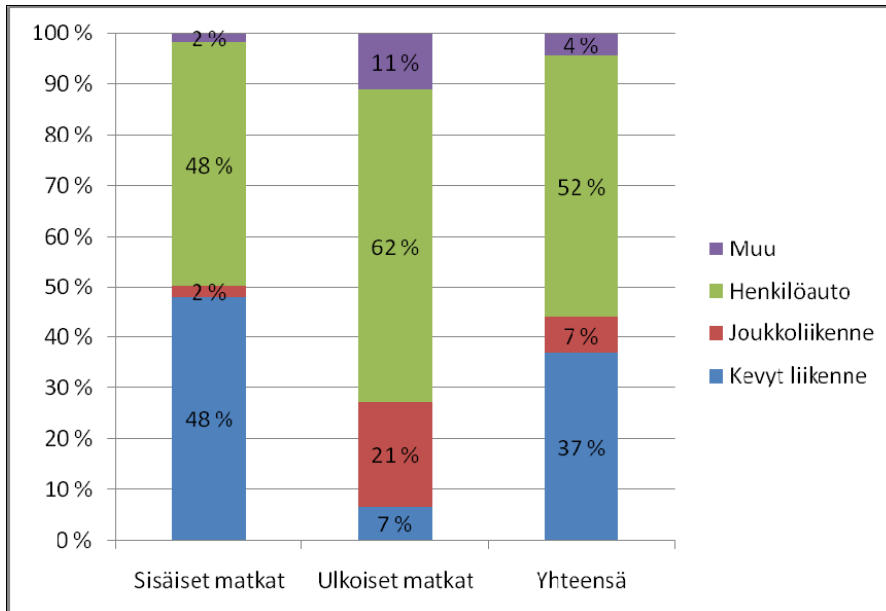
Taulukko 1. Kulkumuotojakauma Hyvinkäällä, Helsingin kehyskunnissa ja koko maassa.

	Hyvinkää ¹	Pääkaupunkiseudun kehyskunnat ¹	Koko maa ²
Jalankulku	24 %	20 %	22 %
Pyöräily	14 %	10 %	9 %
Henkilöauto	54 %	58 %	58 %
Joukkoliikenne	8 %	9 %	8 %
Muu	2 %	4 %	3 %

1. Pääkaupunkiseudun työssäkäyntialueen liikennetutkimus 2008

2. Henkilöliikennetutkimus 2004-2005

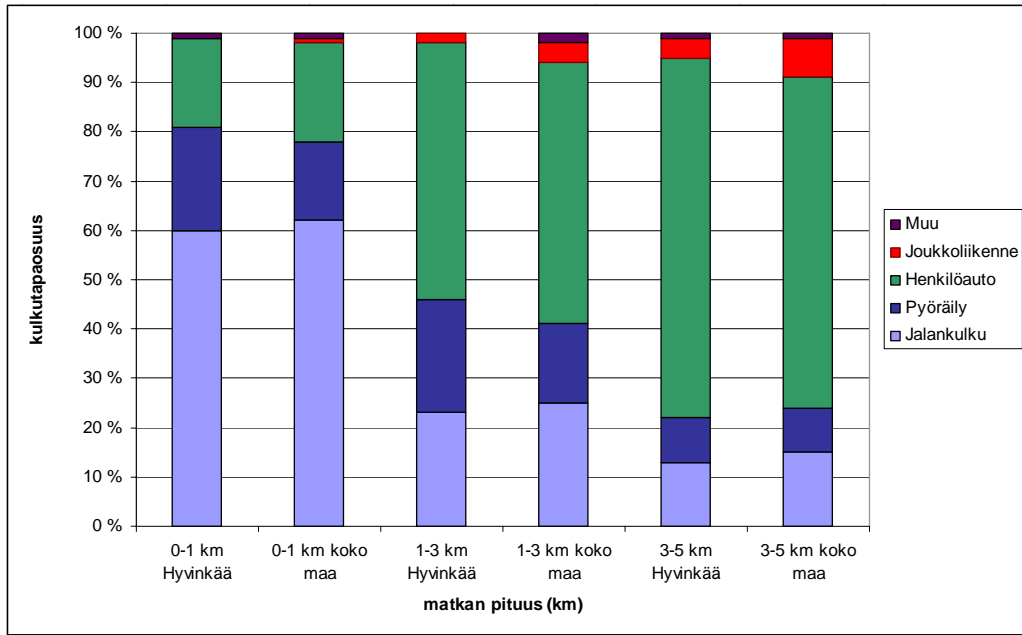
Eri kulkutapojen työnjako on hyvin erilainen Hyvinkään sisäisillä matkoilla ja Hyvinkäältä muihin kuntiin suuntautuvilla matkoilla (kuva 4). Hyvinkään sisäisistä matkoista 48 % tehdään kevyellä liikenteellä. Osuus on yhtä suuri kuin henkilöautolla tehtyjen matkojen. Joukkoliikenteen osuus on sitä vastoin hyvin pieni. Hyvinkään ulkopuolelle suuntautuvilla matkoilla henkilöauton kulkutapaosuus on 62 % ja joukkoliikenteen 21 %. Kulkutapaosuudet on laskettu matkan pääasiallisen kulkutavan mukaan, joten esim. kevyen liikenteen liityntämatkat rautatieasemalle eivät näy erikseen Hyvinkään sisäisinä kevyen liikenteen matkoina vaan osana ulkoista joukkoliikennematkaa.

Kuva 4. Hyvinkääläisten tekemien matkojen kulkutapaosuudet

Matkojen pituudet

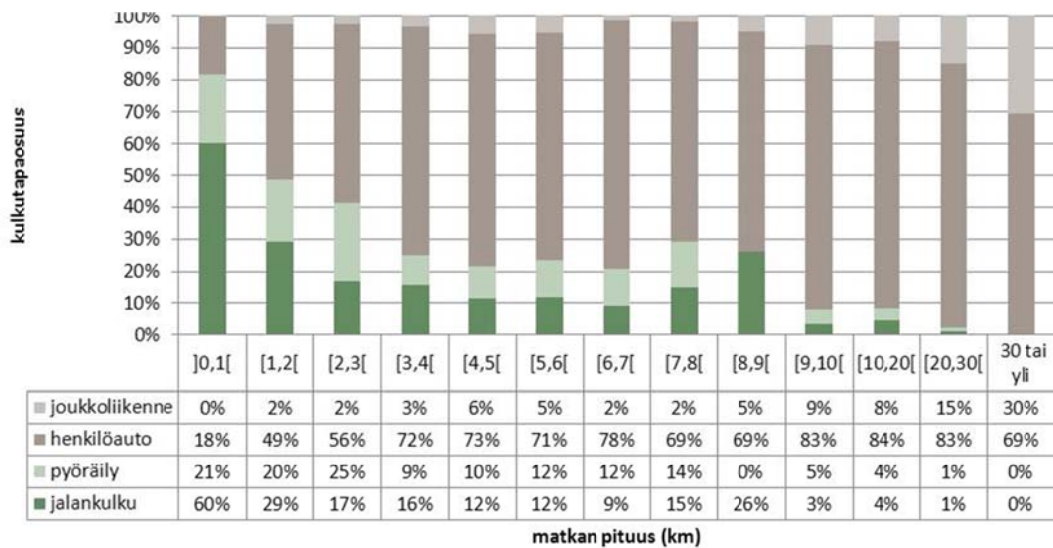
Hyvinkäällä tehtävät matkat ovat keskimäärin lyhyempiä kuin koko maassa (kuva 5). Hyvinkäällä alle 3 km:n matkoja on kaikista matkoista 52 % kun koko maassa niitä on 44 %. Vastaava luku on pääkaupunkiseudun kehyskunnissa keskimäärin 43 %. Alla olevassa kuvassa ja taulukossa on Hyvinkään ja koko maan lyhyiden matkojen kulkumuotojakaumat ja niiden osuus kaikista matkoista. Kaikista autolla tehdyistä matkoista on Hyvinkäällä 54 % alle 5 km:n mittaisia ja 36 % alle 3 km:n mittaisia.

	0-1 km Hyvinkää	1-3 km Hyvinkää	3-5 km Hyvinkää	0-1 km koko maa	1-3 km koko maa	3-5 km koko maa
Jalankulku	60 %	23 %	13 %	62 %	25 %	15 %
Pyöräily	21 %	23 %	9 %	16 %	16 %	9 %
Henkilöauto	18 %	52 %	73 %	20 %	53 %	67 %
Joukkoliikenne	0 %	2 %	4 %	1 %	4 %	8 %
Osuus kaikista matkoista	22,6 %	29,5 %	13,5 %	20,5 %	23,4 %	13,8 %

Lähteet: Pääkaupunkiseudun työssäkäyntialueen liikennetutkimus 2008 ja Henkilöliikennetutkimus 2004-2005

Kuva 5. Kulkumuoto-osuudet eri pituisilla matkoilla Hyvinkäällä ja koko maassa.

Lähde: WSP Finland Oy, Helsingin seudun laaja liikennetutkimus, matkapäiväkirjatutkimus 2007-2008 /Pastinen 24.5.2011

Kuva 6. Matkojen pituusjakauma ja kulkumuoto-osuudet Hyvinkäällä.

Joukkoliikenteen matkustajamäärät

Paikallisliikenteen matkustajamäärät ovat kymmenen viime vuoden aikana pysyneet samalla tasolla, noin 550 000 matkassa vuodessa. Matkojen määrä asukasta kohden on laskenut vajaasta 14 matkasta reiluun 12 matkaan per asukas per vuosi.

Vuoden 2009 alkaessa paikallisliikenteen lipputukea on lisätty noin 100 000 eurolla vuodessa. Matkustajakyselyn perusteella paikallisliikennettä käyttävät eniten 40-60 -vuotiaat. Sen sijaan 30-39-vuotiaiden ryhmässä käyttö on vähäisintä. Suuri osa paikallisliikenteen matkustajista matkustaa kertalipulla. Tätä voidaan pitää osin ongelmana, koska rahastukseen kuluu tällöin enemmän aikaa. Lisäksi kertalippujen suuri määrä merkitsee alhaista sitoutumista paikallisliikenteen käyttöön. Matkustajakyselyn mukaan matkustajista noin kolmasosa jatkaa joko samalla tai toisella bussilla rauta-tieasemalta eteenpäin.

Kuva 7. Hyvinkään paikallisliikenteen bussiasema

KAMPANJAT JA MARKKINOINTI

Koululaiskortti

Koululaiskortti on hyvinkääläisille peruskoululaisille tarkoitettu paikallisliikenteen matkakortti. Kortti maksaa 60 euroa lukukautta kohden ja sillä saa matkustaa rajatta koulumatkojen lisäksi myös vapaa-ajalla. Kevätkauden kortilla voi matkustaa myös kesäaikana. Koululaiskortilla on omat nettisivut www.koululaiskortti.fi. Koululaiskortti on ollut käytössä Hyvinkäällä vuodesta 1991.

Koululaiskorttiin liittyy tehdään joka lukukausi oma mainos, missä kerrotaan kortin voimassaoloaika ja hinta. Kääntöpuolella on kortin hankintaohjeet ja tilisiirtolomake. Mainoksessa on perinteisesti ollut kaksi irtileikattavaa ilmaislippua, joilla voi kokeilla paikallisbussin käyttöä ennen ostopäätöksen tekemistä. Mainoksia on jaettu koululaisille kotiin, niitä on ollut bussien kyljissä ja niistä on tehty jaettavia pinssejä.

Koululuokille on lisäksi järjestetty liikennesuunnittelun ja liikennöitsijän yhteistyönä koululaiskortti-tietoiskuja. Luokat ovat etukäteen ilmoittautuneet tietoiskuun, jossa on kerrottu yleisesti bussil-

la kulkemisesta ja koululaiskortista. Paikallisliikenteen bussi on ajettu koulun läheisyyteen ja tie-toiskussa on käyty konkreettisesti läpi esimerkiksi bussin pysäyttäminen ja matkakorttien käyttöä.

Vapauttakaa vanhemmat

VANHEMILLE VAPAATA
Matkasi harrastuksiin ja muihin vapaa-ajan rientoihin, koulumatkojen lisäksi, taitat kätevästi bussilla. Näin vapautat vanhemmillesi arvokasta vapaa-aikaa muihin arkiaskareisiin, kun heidän ei tarvitse suhata autolla pitkin kaupunkia aamusta iltaan.

NOIN 10 EUROA KUUSSA!
Koululaiskortti maksaa 50 euroa luku-kaudessa (kortti voimassa 11.8.2009-22.1.2010) eli noin 10 euroa kuussa. Halpaa, vai mitä? Mitä aiemmin kortin hankit, sitä halvemmalla matkustat.

Katso tarkemmat tiedot internetistä www.koululaiskortti.fi. Maksuohjeet löydät tämän lapun kääntöpuolelta.

Jos et vielä ole tehnyt koululaiskortin ostopäätöstä, testaa ensin ilmaista bussikyyttä

ILMAISLIPPU 1
Tämä lippu oikeuttaa peruskoululaiselle yhteen maksuttomaan yhdensuuntaiseen matkaan Hyvinkään paikallisliikenteessä. Lippu on voimassa 18.9.-2.10.2009.

ILMAISLIPPU 1
Tämä lippu oikeuttaa peruskoululaiselle yhteen maksuttomaan yhdensuuntaiseen matkaan Hyvinkään paikallisliikenteessä. Lippu on voimassa 18.9.-2.10.2009.

www.koululaiskortti.fi | www.koululaiskortti.fi

Hyvinkään Liikenne oy

Kuva 8. Syksyn 2009 koululaiskortin mainos

Fillarinappulakoulu

Fillarinappulakoulu on Hyvinkään Pyöräilijöiden keväisin järjestämä liikennekasvatuspäivä kaikille hyvinkääläisille 2. -luokkalaisille. Fillarinappulakoulun tarkoituksena on helpottaa ja turvata lapsen liikkumista pyörällä ja valmistella häntä kulkemaan koulumatkansa turvallisesti pyörällä 3. luokalta eteenpäin. Fillarinappulakoulu tavoittaa noin 600 lasta vuosittain.

Fillarinappulakoulu kestää kaksi oppituntia. Opetus sisältää tietopaketin koskien kypärän käyttöä, pyörän kuntoa, suojatien ylitystä, liikennevaloja ja turvallista liikkumista liikenteessä. Käytännössä pyörällä ajamista harjoitellaan tekniikkaradalla, tehdään jarrutusarjoituksia ja tutustutaan koulumatkan pyöräilyreitteihin.

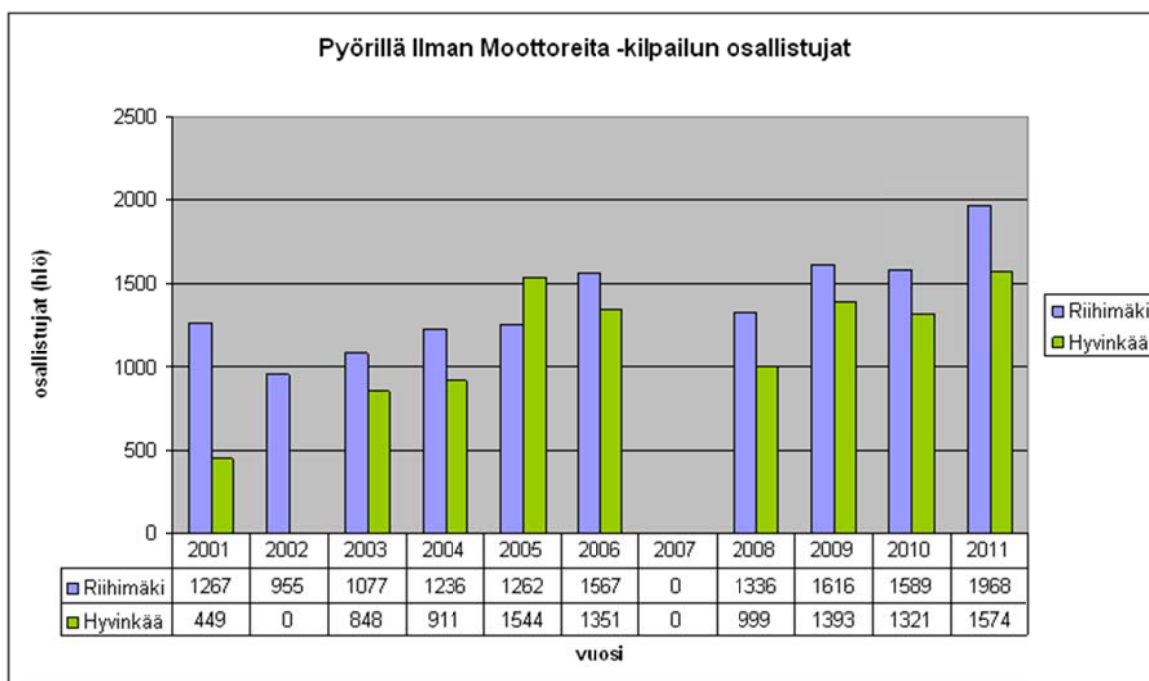
Fillarinappulakoulu on toteutettu Hyvinkään kaupungin sekä paikallisten yritysten tuella.

Pyöräilyviikot

Hyvinkäällä on järjestetty vuosittain pyöräilyviikot toukokuussa. Viikkojen järjestelyistä on vastannut ryhmä, johon on kuulunut kaupungin liikennesuunnittelu, ympäristöpalvelut, liikuntapalvelut, kierrätyskeskus, Hyvinkään pyöräilijät ja Hyvinkään latu. Viikkojen ohjelmaan on kuulunut:

Riihimäen ja Hyvinkään välinen pyöräilykilpailu

Pyörillä Ilman Moottoreita on Hyvinkään ja Riihimäen välinen kampanja, jossa pyöräillään, rullaluistellaan ja liikutaan ”ilman moottoreita” kahden viikon ajan. Päivässä voi tehdä yhden suorituksen palauttamalla kortin naapurikunnan laatikkoon. Eniten suorituksia asukaslukuun nähden kerännyt kaupunki julistetaan voittajaksi. Kilpailun järjestäjinä toimivat Hyvinkään kaupunki, Riihimäen kaupunki, Hyvinkään Pyöräilijät ry, Riihimäen Kiista-Veikot ry. Hyvinkään ja Riihimäen Intersport -kauppiat ovat sponsoroineet kilpailun palkinnot. Kuvassa 5 on esitetty Pyörillä Ilman Moottoreita (PIM) osallistujamäärät eri vuosina. Vuonna 2007 oli käynnissä kaukolämpöyömaa, jolloin kisaa ei ollut mahdollista toteuttaa.

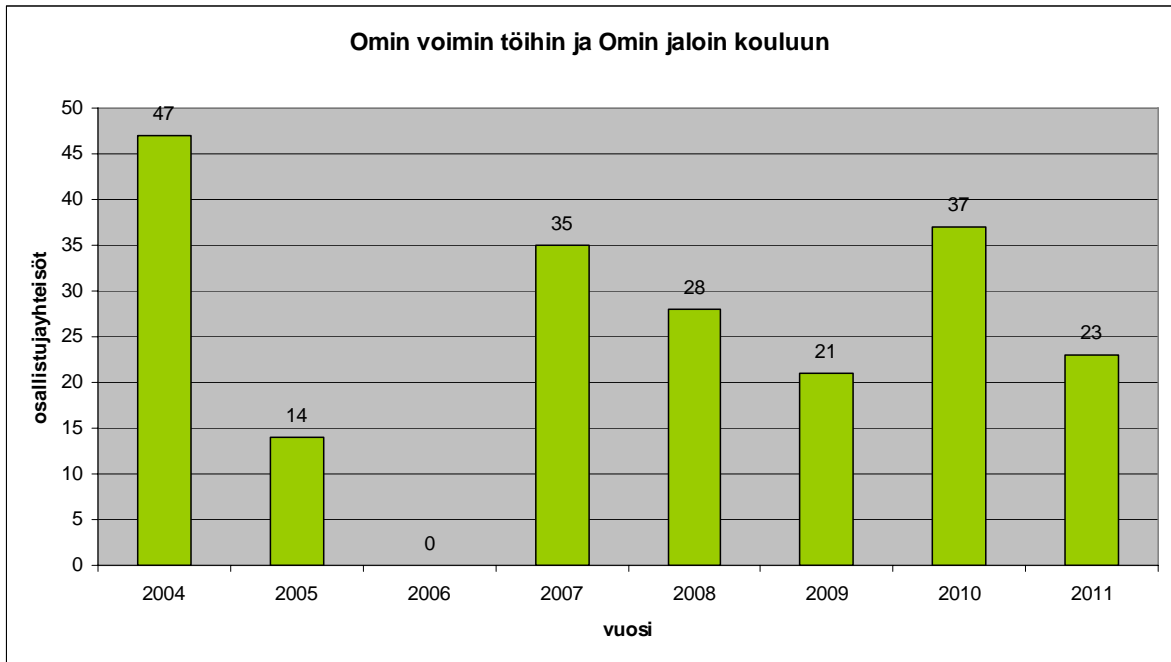

Kuva 9. Pyörillä Ilman Moottoreita -kilpailun osallistujamäärät vuosina 2001-2011.

Työmatkojen haastekampanja

Toukokuussa järjestetään kahden viikon mittainen työ- ja koulumatkaliikuntakampanja Omin voimin töihin ja Omin jaloin kouluun. Pyöräilyn lisäksi voi siis myös kävellä, juosta, rullaluistella tai hankkiutua muutoin omin voimin töihin tai omin jaloin kouluun. Kyseessä ei ole kilpailu, tavoitteena on saada mahdollisimman moni koettamaan työ- tai koulumatkansa kulkemista lihasvoimin ja toivottavasti huomaamaan, että se on mahdollista kampanjan jälkeenkin. Kyseessä ei ole kilpailu, mutta tuloksista kuitenkin katsotaan, mikä ryhmä on liikkunut eniten suhteessa henkilömäärään ja ahkerimmille on luvassa kunniamaininta. Kaikkien osallistujien kesken arvotaan palkintoja. Kampanjaan osallistutaan täyttämällä osallistumiskaavake, joka on saatavilla kaupungin nettisivuilta ja ympäristö-keskuksesta.

Kuvassa 10 on esitetty työ- ja koulumatkahaastekampanjan osallistujatahojen lukumäärä sekä vuosittaiset yhteisöjen osallistujamäärät sekä henkilömäärät. Vuonna 2006 kilpailua ei järjestetty.

vuosi	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
yhteisöjä	47	14	0	35	28	21	37	12
henkilömäärä	1396	100	0	276	205	167	304	179

Kuva 10. Omin voimin töihin ja Omin jaloin kouluun -haastekampanjan osallistujatahojen ja henkilöiden määrät vuosina 2004-2011.

Muut pyöräilyviikkojen tapahtumat:

- Pyöräilyviikon avajaistapahtuma on järjestetty Paavolan seurakuntakodilla. Ohjelmassa on perinteisesti ollut pyöräretki, sauvakävelyä, rullaluistelua, kävelytesti ja lapsille taitorata. Tapahtumaa ovat olleet järjestämässä Hyvinkään seurakunta/ Paavolan alueneuvosto, Hyvinkään kaupunki, Hyvinkään Pyöräilijät ry ja Hyvinkään Hiihtoseura ry
- Pyöräilyaiheinen näyttely Hyvinkään kaupunginkirjastossa
- Kilometrikisaan innostaminen
- Pyöräilyviikkojen mainoksessa on mainostettu lisäksi Hyvinkään Pyöräilijöiden ja Hyvinkään Ladun järjestämiä tapahtumia ja retkiä. Ne on lisätty myös Fillarikalenteriin www.fillarikalenteri.fi
- Pyöräilyviikon sivut on ylläpidetty osoitteessa www.hyvinkaa.fi/pyorailyviikko
- Keskusaukion kaupunkitaulussa on esillä pyöräilyviikkoon liittyvä juliste
- Tiedottaminen Aamupostiin ja Vartti -lehteen

Autoton päivä ja liikkujan viikko

Autottomaan päivään liittyen on tehty tiedotteita paikallislehtiin ja nettisivuille. Jonain vuonna on järjestetty jokin pieni tapahtuma. Vuonna 2010 jaettiin heijastimia rautatieasemalla ja keskustassa sekä tehtiin valitse viisaasti kulkumuotosi -mainos, jota jaettiin kirjastossa ja teknisessä keskuksessa.

Kierrätyskeskuksen lainapyörät

Hyvinkään Kierrätyskeskus aloitti 26.8.2009 kaupunkipyöräpalvelun. Kierrätyskeskuksen yhteistyökumppanin Way-aikuisten pajan kunnostamia, Hyvinkään kaupungin väreissä olevia polkupyöriä saa lainata kuka tahansa kierrätyskeskuksen tavarantoimintasta (Suutarinkatu 2 P) 20 € panttia vastaan. Samalla mukaan saa myös pyöräilykypärän turvallista pyöräilyä varten.

Pyörän laina-aika on tavallisesti yksi vuorokausi, ja pantin saa takaisin palauttaessaan pyörän ja kypärän ehjänä takaisin Kierrätyskeskukseen.

Uusien hyvinkääläisten info

Hyvinkään viestintä järjestää yhdessä Hyvinkään seurakunnan kanssa kaksi kertaa vuodessa, huhtikuussa ja lokakuussa, uusien Hyvinkääläisten infotilaisuuden. Tilaisuudesta lähetetään kutsu kotiin. Kutsuja lähetettiin vuoden 2009 aikana noin 1200 kappaletta. Tilaisuuteen on osallistunut keskimäärin 100 henkilöä. Tilaisuus muodostuu kahdesta osasta: yleisestä esittelystä ja kiertojelusta bussilla.

Kutsun mukana on lähetetty Hyvinkään esite ja tilanteesta riippuen jotain muuta pientä esim. pinssi. Itse tilaisuudessa on ollut jaossa monenlaista Hyvinkään palveluihin liittyvää materiaalia.

Uusien työntekijöiden tervetuloa -paketti

Yrityksillä on mahdollisuus tilata Hyvinkään viestinnästä valmis Hyvinkästä kertova materiaalipaketti uusille työntekijöille. Paketti on yrityksille maksuton ja se on sisältänyt kaupungin henkilöstölehdessä, kirjanmerkin, kaupunkistrategian ja avaimenperän.

Paketteja on painettu noin 2000 kpl erissä.

INTERNETSIVUT

Kevyen liikenteen sivut

<http://www.hyvinkaa.fi/kevytliikenne>

Hyvinkään kevyen liikenteen sivuilla on yleisesittely kaupungin pyöräilyolosuhteista ja linkit seuraaviin asioihin:

- Hyvinkään pyöräilykartta
- Hyvinkään kulttuuripyöräkartat (keskusta ja Hyvinkäänkylä)
- kaupunkipyörät
- kevyen liikenteen liikennesäännöt
- Raportit ja selvitykset Hyvinkään pyöräilyolosuhteista

Joukkoliikennesivut

<http://www.hyvinkaa.fi/joukkoliikenne>

Hyvinkään paikallisliikenteellä on oma reittiopas, jonne on linkki Hyvinkään joukkoliikennesivuilta. Lisäksi on linkit VR:n ja Matkahuollon aikatauluhakuihin sekä paikallisliikenteen ja lähi- ja kaukoliikenteen liikennöitsijöiden sivuille. Lisäksi kaupungin joukkoliikennesivuilla esitellään erilaiset lipputyypit ja niiden hinnat.

LIITTEET

1. Hyvinkääläisten matkat, tilastotietoa hyvinkääläisten liikkumisesta, Helsingin seudun laaja liikennetutkimus, matkapäiväkirjatutkimus 2007-2008

Hyvinkääläisten matkat

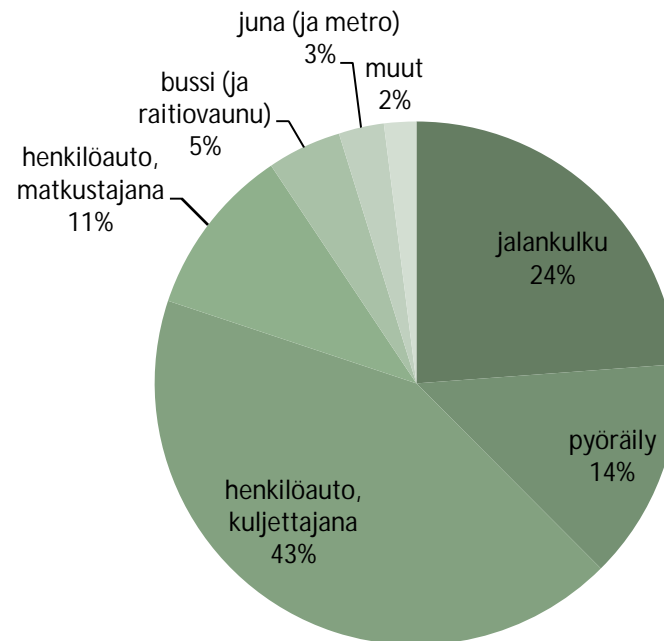

LÄHDE: WSP FINLAND OY, HELSINGIN SEUDUN LAAJA
LIIKENNETUTKIMUS, MATKAPÄIVÄKIRJATUTKIMUS 2007-2008
VIRPI PASTINEN

Hyvinkääläiset tekevät syysarkena keskimäärin 3,4 matkaa/vrk.
Matkat jakautuvat seuraavasti eri kulkutavoille

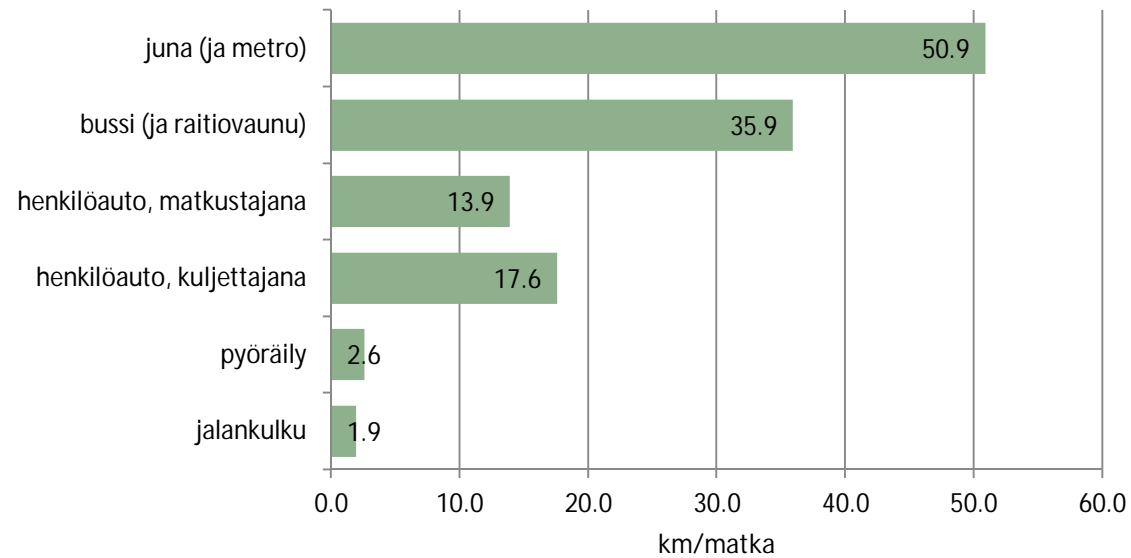

Hyvinkäällä asuvien matkat arkena

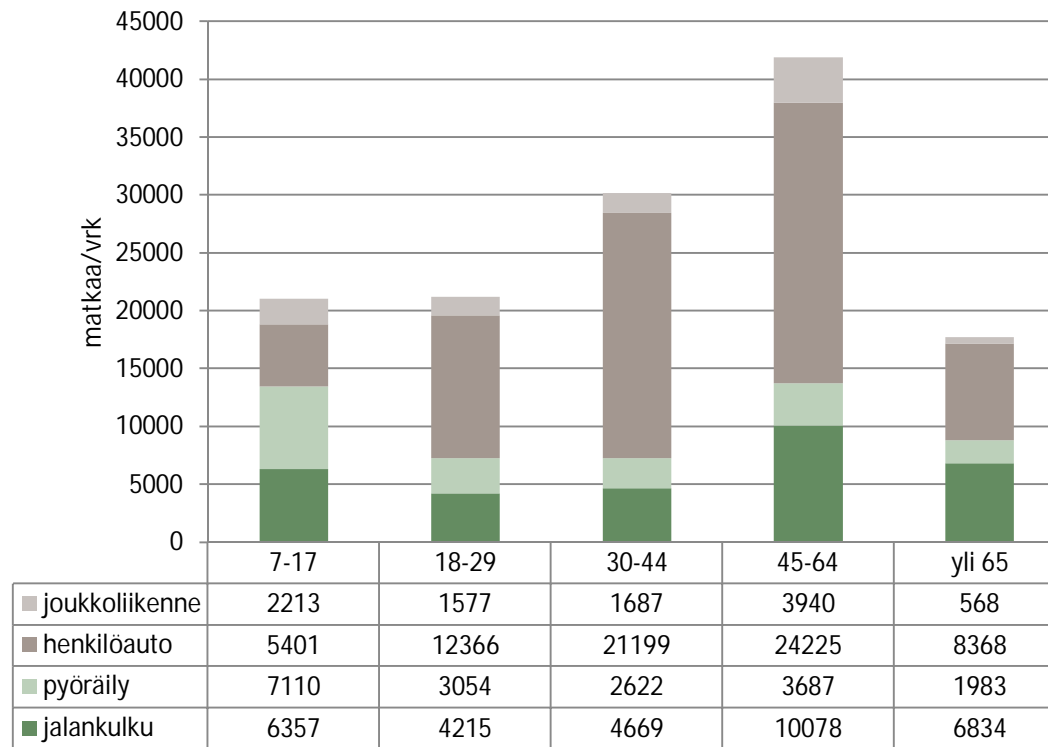
Lähde: WSP Finland Oy, Helsingin seudun laaja liikennetutkimus,
matkapäiväkirjatutkimus 2007-2008 /Pastinen 10.11.2010

Hyvinkäällä asuvien matkojen keskipituus arkena

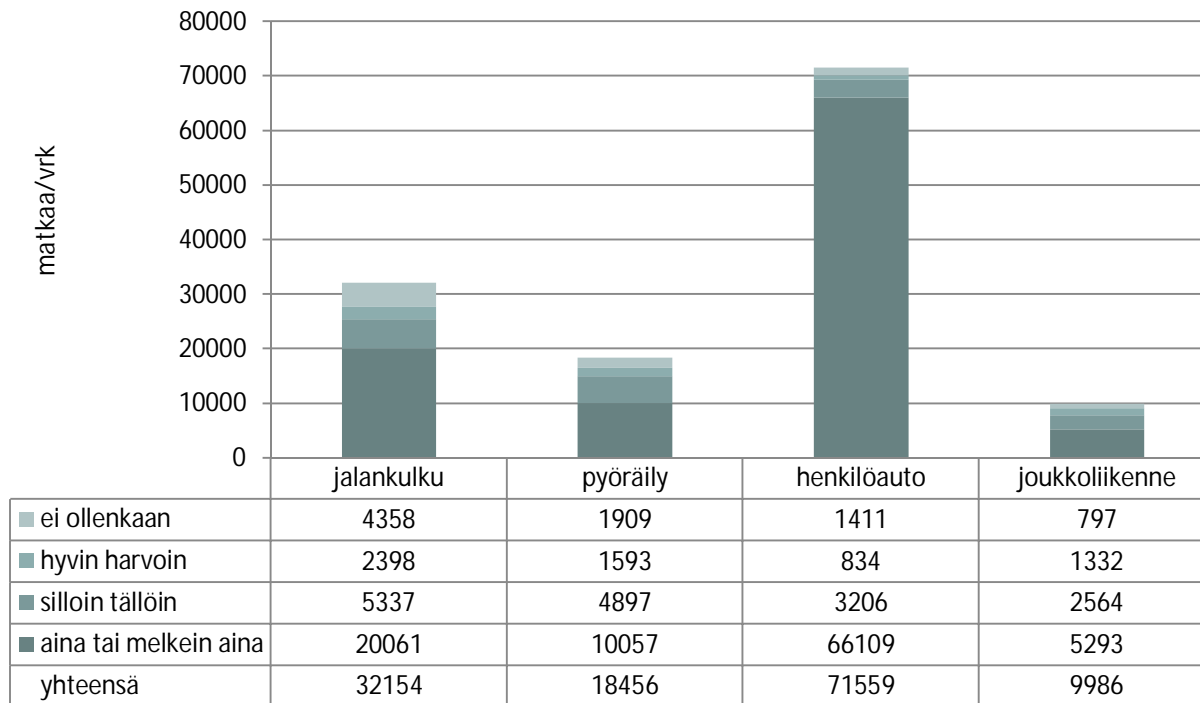
Lähde: WSP Finland Oy, Helsingin seudun laaja liikennetutkimus,
matkapäiväkirjatutkimus 2007-2008 /Pastinen 10.11.2010

Hyvinkääläisten matkojen määrä syksyn arkipäivänä ikäryhmittäin

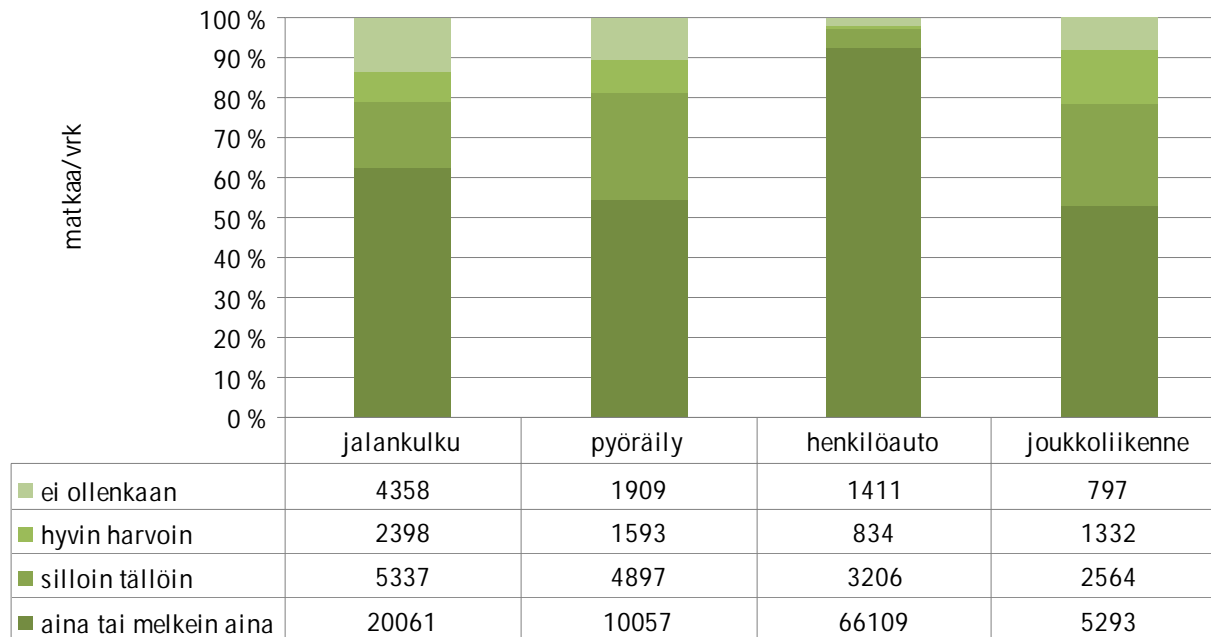
Lähde: WSP Finland Oy, Helsingin seudun laaja liikennetutkimus,
matkapäiväkirjatutkimus 2007-2008 /Pastinen 10.11.2010

Hyvinkääläisten matkat syksyn arkipäivänä henkilöauton käyttömahdollisuuden mukaan

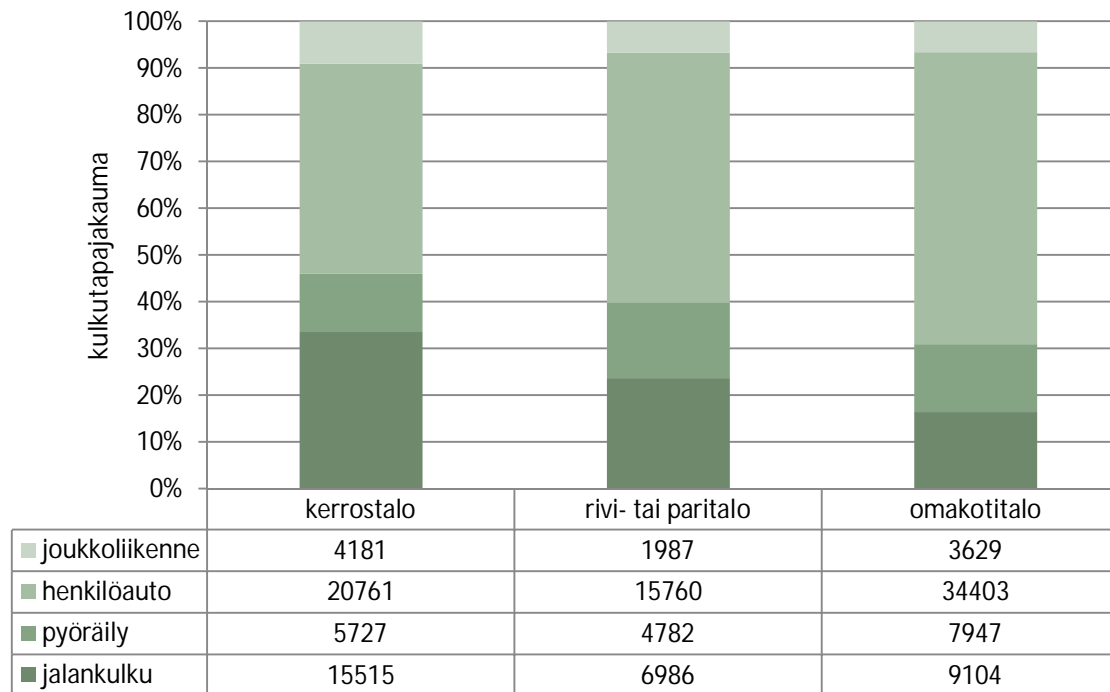
Lähde: WSP Finland Oy, Helsingin seudun laaja liikennetutkimus, matkapäiväkirjatutkimus 2007-2008 /Pastinen 10.11.2010

Hyvinkääläisten matkat syksyn arkipäivänä henkilöauton käyttömahdollisuuden mukaan

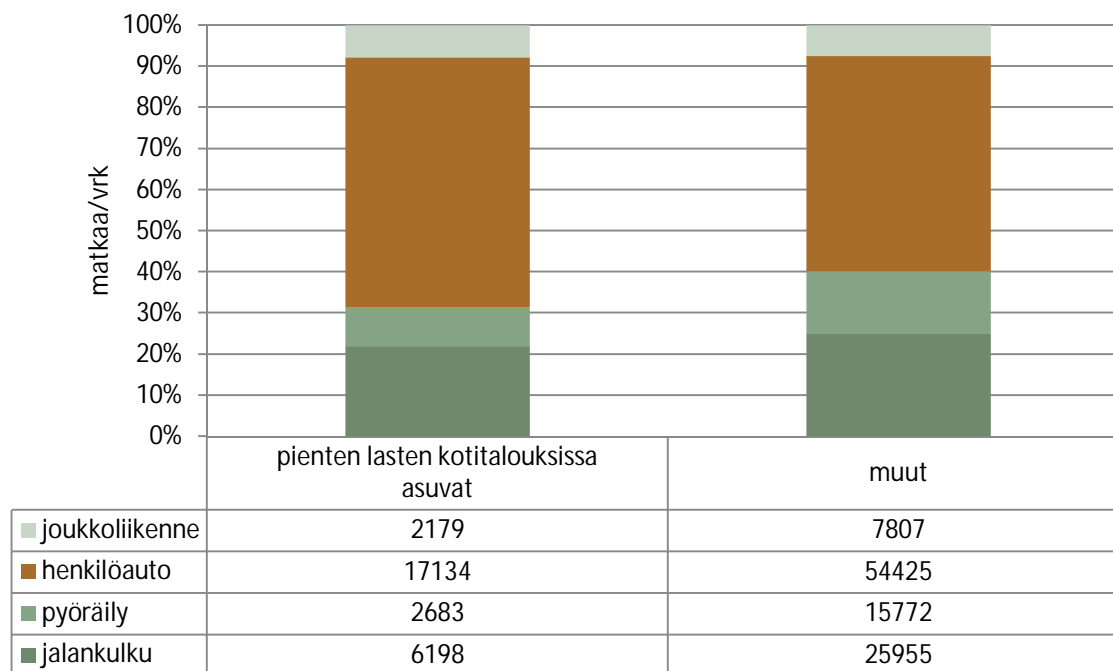
Lähde: WSP Finland Oy, Helsingin seudun laaja liikennetutkimus,
matkapäiväkirjatutkimus 2007-2008 /Pastinen 10.11.2010

Hyvinkääläisten matkojen määrä syksyn arkipäivänä asumismuodon mukaan

Lähde: WSP Finland Oy, Helsingin seudun laaja liikennetutkimus,
matkapäiväkirjatutkimus 2007-2008 /Pastinen 10.11.2010

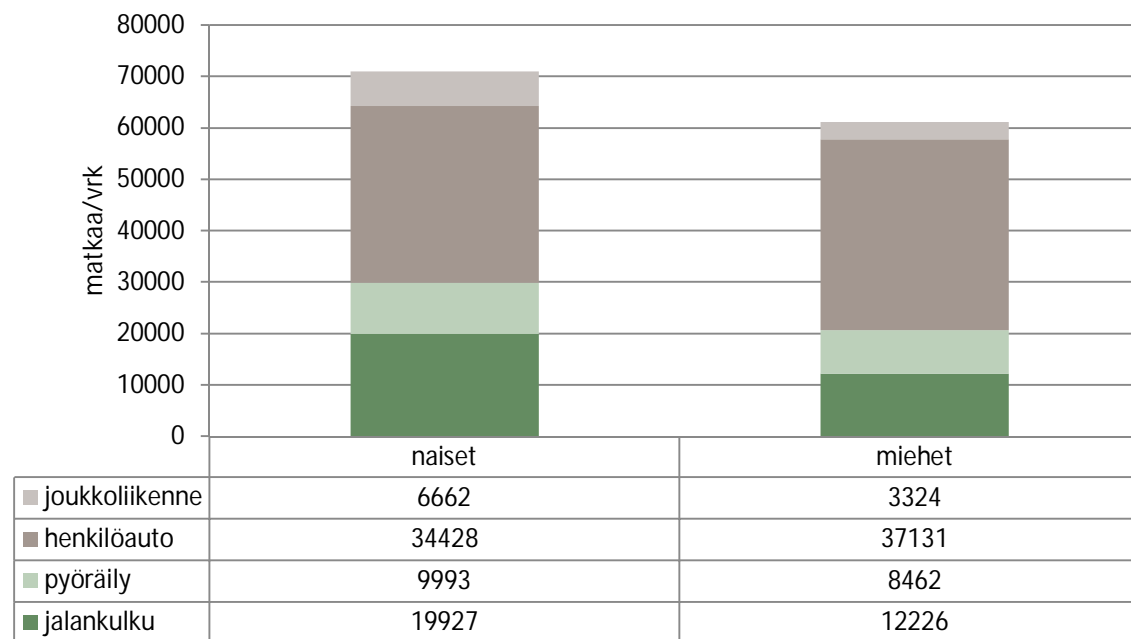
Hyvinkääläisten matkojen määrä syksyn arkipäivänä pienten lasten kotitalouksissa ja muissa kotitalouksissa

Lähde: WSP Finland Oy, Helsingin seudun laaja liikennetutkimus, matkapäiväkirjatutkimus 2007-2008 /Pastinen 10.11.2010

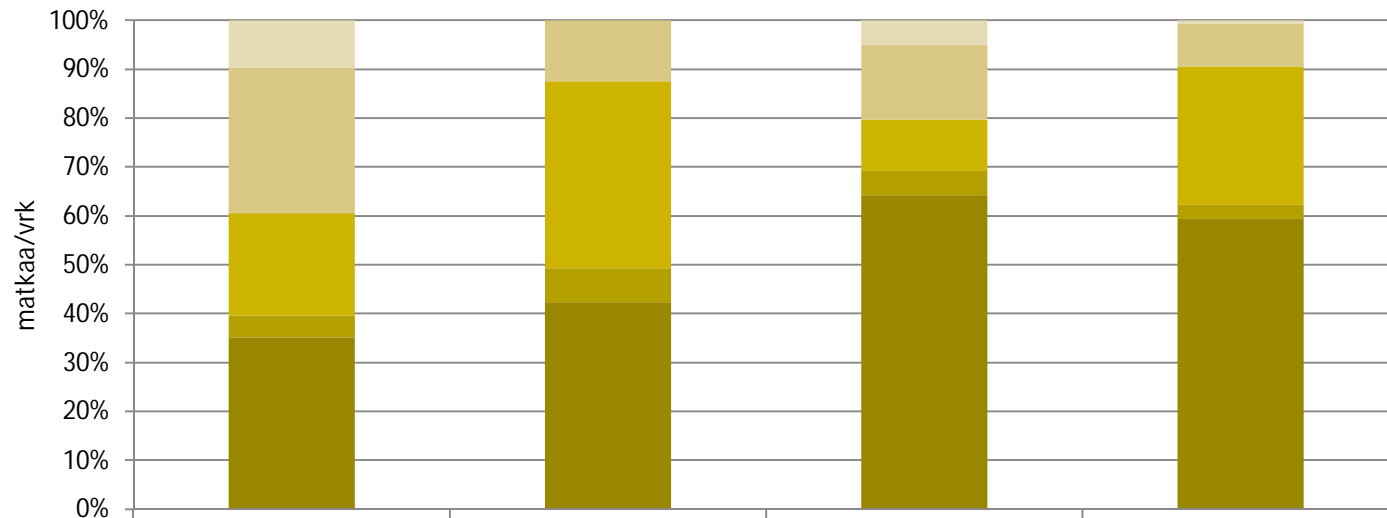
Pienten lasten kotitalouksilla tarkoitetaan henkilöitä (aikuisia ja lapsia), jotka asuvat kotitalouksissa joissa on yksi tai useampi alle 7v. Henkilö.

Hyvinkääläisten miesten ja naisten matkojen määrä syksyn arkipäivänä

Lähde: WSP Finland Oy, Helsingin seudun laaja liikennetutkimus, matkapäiväkirjatutkimus 2007-2008 /Pastinen 10.11.2010

Hyvinkääläisten työssäkäynti ja matkojen määrä syksyn arkipäivänä

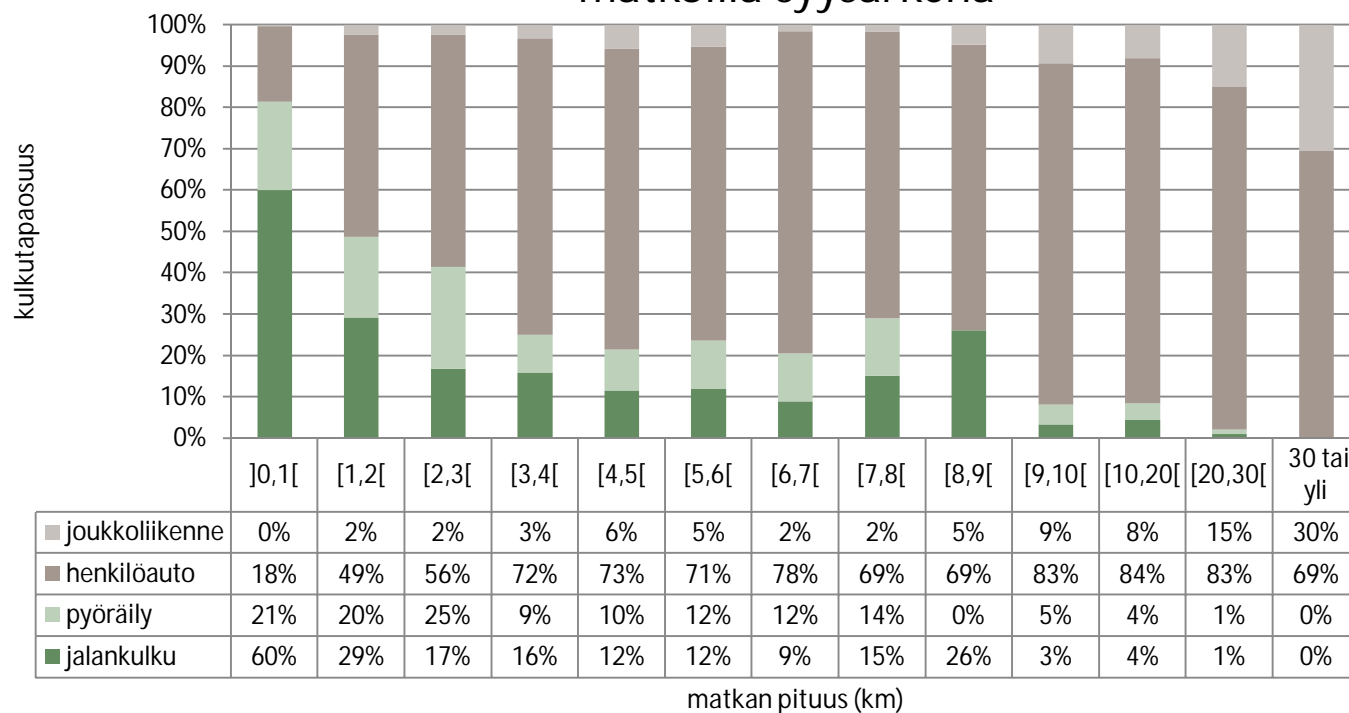

	jalankulku	pyöräily	henkilöauto	joukkoliikenne
■ muut, ei ansiotyössä	3102	0	3580	68
■ eläkkeellä, ei ansiotyössä	9547	2296	10896	869
■ koululainen, opiskelija, ei ansiotyössä	6749	7048	7569	2833
■ alle 20 t/viikko tai vaihtelevasti	1433	1283	3502	281
■ yli 20 t/viikko	11323	7829	46013	5935

Lähde: WSP Finland Oy, Helsingin seudun laaja liikennetutkimus, matkapäiväkirjatutkimus 2007-2008 /Pastinen 10.11.2010

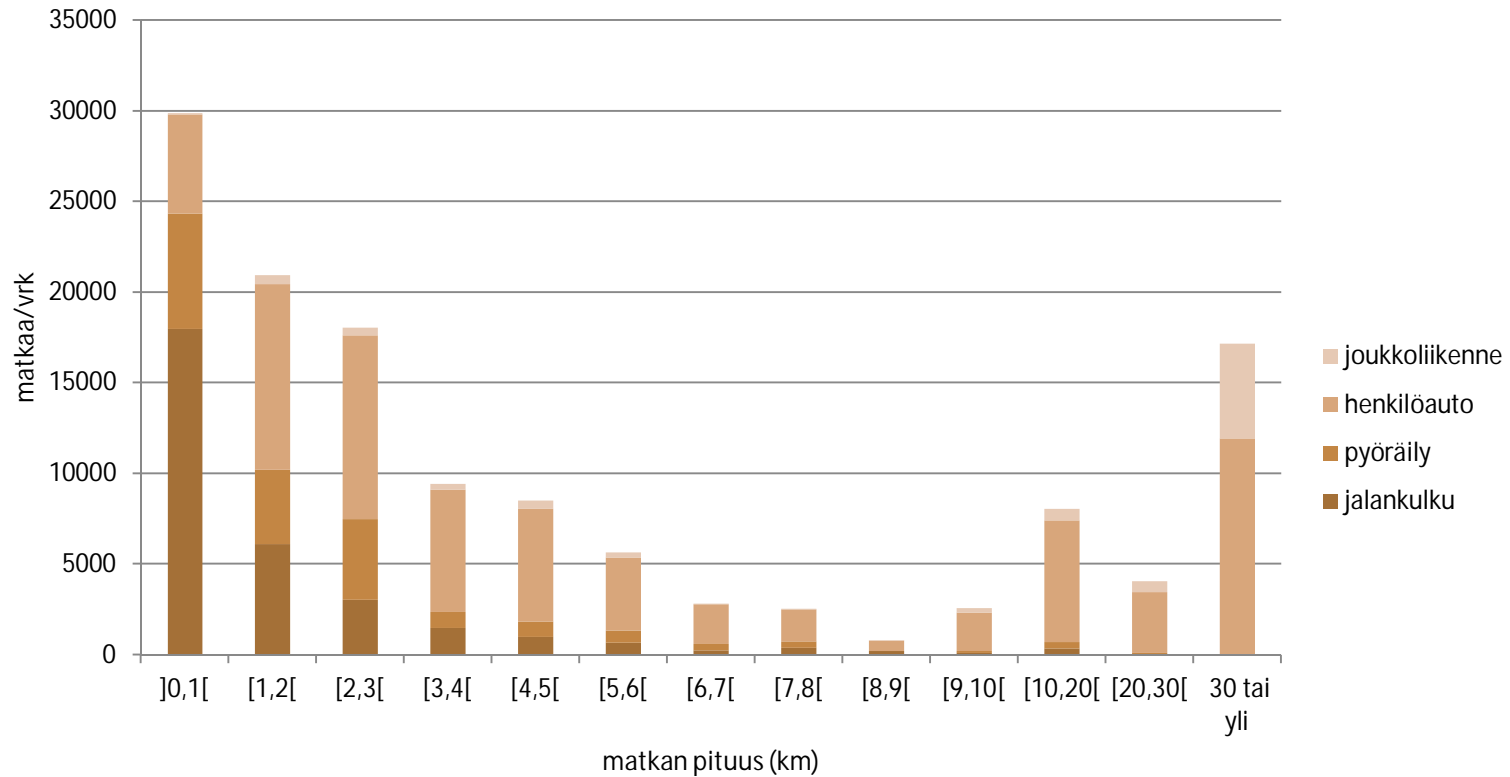
HUOMAUTUS: Joissakin ryhmissä havintomäärät vähäisiä tai puuttuvat

Hyvinkääläisten matkojen kulkutapaosuudet eri pituisilla matkoilla syysarkena

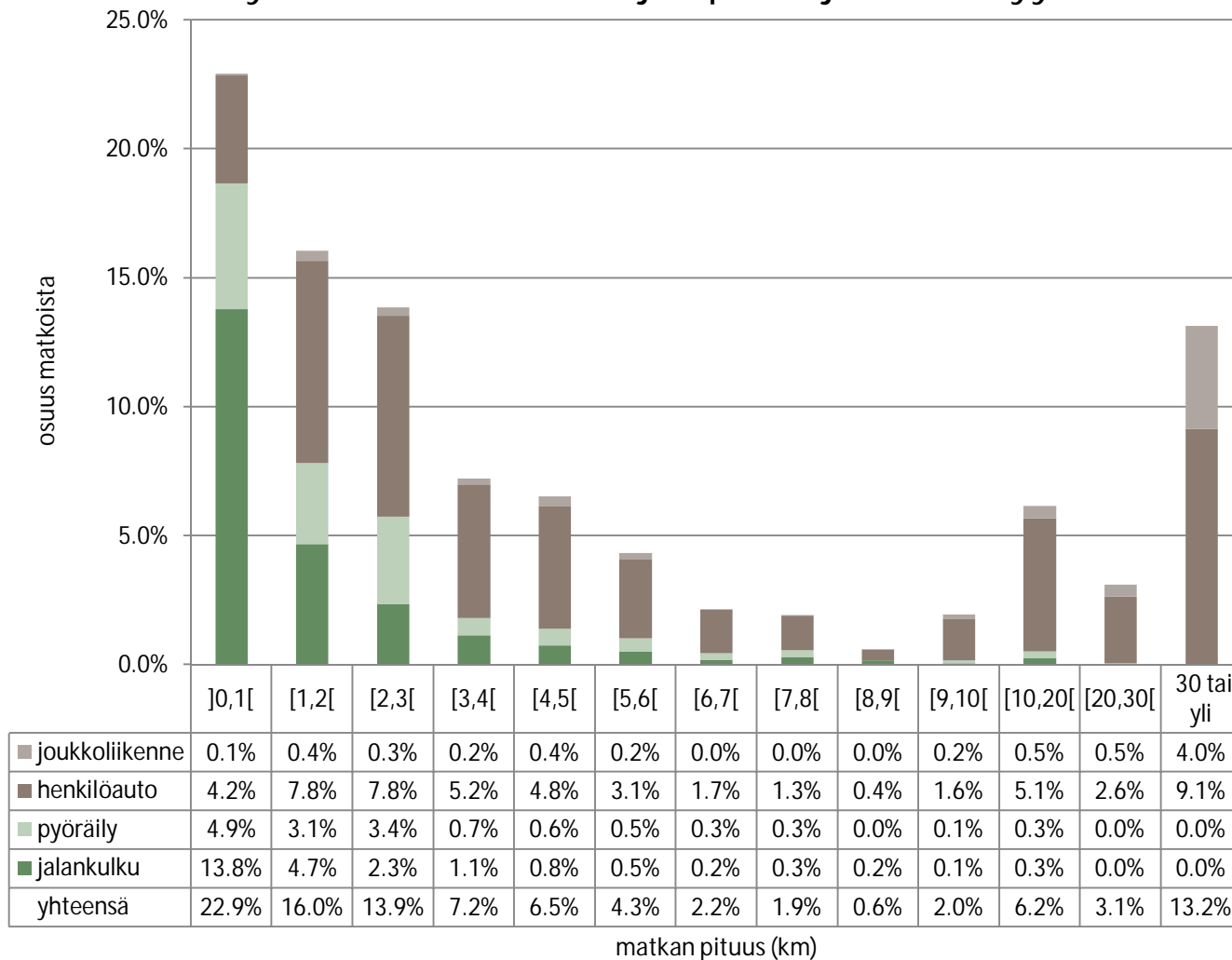
Lähde: WSP Finland Oy, Helsingin seudun laaja liikennetutkimus, matkapäiväkirjatutkimus 2007-2008 /Pastinen 24.5.2011

Hyvinkääläisten matkojen pituusjakauma syysarkena

Lähde: WSP Finland Oy, Helsingin seudun laaja liikennetutkimus, matkapäiväkirjatutkimus 2007-2008 /Pastinen 24.5.2011

Hyvinkääläisten matkojen pituusjakauma syysarkena

Lähde: WSP Finland Oy, Helsingin seudun laaja liikennetutkimus, matkapäiväkirjatutkimus 2007-2008 /Pastinen 24.5.2011